

STRATEGIE ROZVOJE MIKROREGIONU ŠTERNBERSKO

Radomír Kobylka

Bakalářská práce
2005

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

ABSTRAKT

Abstrakt česky

Tato bakalářská práce se týká životní úrovně obyvatel mikroregionu Šternbersko. Nejprve je v ní zpracována základní charakteristiku regionu. Poté pomocí SWOT analýzy jsou shrnuty hlavní přednosti a nedostatky mikroregionu. Na základě výsledků SWOT analýzy jsou určeny rozvojové priority regionu. Mezi hlavní priority patří vytvoření a rozvoj podnikatelského prostředí, rozvoj infrastruktury pro rozvoj obsluhy regionu, rozvoj lidských zdrojů a sociální soudržnost, rozvoj cestovního ruchu, péče o životní prostředí a rozvoj venkova a multifunkčního zemědělství.

V mikroregionu existují silné kulturní tradice. Mikroregion nabízí svým obyvatelům a svým návštěvníkům příjemné životní prostředí, hodně sportovních a rekreačních možností.

Abstrakt ve světovém jazyce

This diploma project focuses on living standard of people of the microregion "Šternbersko". There is a general characteristics of the region in the first part of the project. Main advantages and disadvantages of the microregion are summarised by means of SWOT analysis . Development priorities are determined by SWOT analysis. Principal priorities are establishment and development of business environment, infrastructure for regional services, development of human resources and social cohesion, tourism, attention to the environment , development of countryside and multifunctional farming.

There are strong cultural traditions in the microregion. The microregion offers to its inhabitants and visitors pleasant environment with plenty of sports and recreation opportunities.

Děkuji vedoucímu práce Doc. RNDr. Renému Wokounovi, CSc. za rady a připomínky, které mi poskytl při vypracování mé bakalářské práce.

OBSAH

OBSAH.....	5
ÚVOD.....	7
I. TEORETICKÁ ČÁST	8
1 ANALÝZA SITUACE MIKROREGIONU	9
1.1 POLOHA A CHARAKTERISTIKA	9
1.2 DEMOGRAFICKÁ SITUACE MIKROREGIONU.....	11
1.3 TRH PRÁCE	16
1.4 SLUŽBY	18
1.4.1 SLUŽBY NEVÝROBNÍ.....	18
1.4.2 SLUŽBY VÝROBNÍ.....	18
1.5 ŠKOLSTVÍ.....	18
1.5.1 ÚROVEŇ VZDĚLÁNÍ.....	20
1.6 ZDRAVOTNICTVÍ	20
1.7 SOCIÁLNÍ PÉČE	21
1.8 HOSPODÁŘSTVÍ MIKROREGIONU	22
1.9 DOPRAVA.....	24
1.9.1 SILNIČNÍ DOPRAVA	24
1.9.2 ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA	26
1.9.3 TURISTIKA A CYKLOTRASY	26
1.10 OSTATNÍ TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA.....	31
1.10.1 TELEKOMUNIKACE.....	31
1.10.2 ZÁSOBOVÁNÍ PLYNEM	31
1.10.3 ZÁSOBOVÁNÍ VODOU	32
1.10.4 KANALIZACE A ČISTIČKY ODPADNÍCH VOD.....	33
1.11 KULTURA A OCHRANA PAMÁTEK.....	36
1.12 TURISTICKÁ INFRASTRUKTURA A CESTOVNÍ RUCH.....	37
1.12.1 UBYTOVÁNÍ A STRAVOVÁNÍ	38
1.13 SPORTOVNÍ ZAŘÍZENÍ	40
1.14 EKOLOGICKÁ SITUACE A OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ.....	41
1.14.1 OCHRANA OVZDUŠÍ.....	42
1.14.2 OCHRANA PŘÍRODY.....	42
II. PRAKTICKÁ ČÁST	44
2 SWOT ANALÝZA	45
2.1 SWOT ANALÝZA ZAMĚŘENÁ NA ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU.....	47
3 SYNTETICKÉ ZHODNOCENÍ ROZVOJOVÝCH ŠANCÍ A PROBLÉMŮ REGIONU.....	49
4 STRATEGICKÉ CÍLE ROZVOJE REGIONU.....	51

4.1	EKONOMICKÝ ROZVOJ	51
4.2	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA.....	51
4.3	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	52
4.4	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	53
4.5	ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU	53
4.6	ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ	54
5	NÁVRHY OPATŘENÍ	55
5.1	EKONOMICKÝ ROZVOJ	55
5.2	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA.....	55
5.3	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ.....	56
5.4	ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU	56
5.5	ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ	57
6	NÁVRH PROJEKTU.....	58
	NÁZEV PROJEKTU	58
	CÍL PROJEKTU	58
	ZDŮVODNĚNÍ PROJEKTU A JEHO CHARAKTERISTIKA	58
	ZAJIŠTĚNÍ PROJEKTU	59
7	ZPŮSOB UVEDENÍ JEDNOTLIVÝCH OPATŘENÍ DO REALITY	60
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	63
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	64
	SEZNAM OBRÁZKŮ	65
	SEZNAM TABULEK	67
	SEZNAM PŘÍLOH.....	68

ÚVOD

Cílem této práce je nalézt problémy, se kterými se setkávají obyvatelé obcí sdružených v mikroregionu Šternbersko, navrhnout opatření na odstranění těchto problémů a možné způsoby jejich uvedení do praxe, což mnohdy není jednoduché.

Před stanovením problémů a následně cílů rozvoje mikroregionu je nutno provést průzkum dostupných informací, literatury, dokumentů o současném stavu v mikroregionu. Dále je nutno stanovit silné a slabé stránky mikroregionu a jeho příležitosti a rizika rozvoje. Poté je možno souhrnně zhodnotit rozvojové šance a problémy mikroregionu, z nichž můžeme stanovit strategické cíle rozvoje mikroregionu. K jednotlivým strategickým cílům přiřadíme návrhy opatření k jejich naplnění.

Zajímavou částí bude návrh projektu, kde už budou přímo navrženy náměty na řešení dílčích problémů mikroregionu. U každého projektu je třeba stanovit jeho cíl, zdůvodnění jeho realizace a jeho charakteristika. Důležitou součástí je zajištění projektu jak finančně tak organizačně.

Konečným výstupem by měly být smysluplné projekty přihlížející k reálným možnostem.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ANALÝZA SITUACE MIKROREGIONU

1.1 POLOHA A CHARAKTERISTIKA

Dobrovolným seskupením 22-ti obcí a města Šternberk nacházejících se v jeho blízkosti vznikl dne 21.9.1998 Mikroregion Šternbersko, který je součástí Olomouckého kraje. Nachází se v severovýchodní části okresu Olomouc. Mikroregion tvoří obce Babice, Bělkovice-Lašťany, Bohuňovice, Dolany, Domašov nad Bystřicí, Domašov u Šternberka, Hlásnice, Hlušovice, Hnojice, Horní Loděnice, Hraničné Petrovice, Jívová, Komárov, Liboš, Lipina, Lužice, Mladějovice, Mutkov, Řídeč, Samotišky, Štarnov, Štěpánov a Šternberk. [6] Přirozeným spádovým centrem je u většiny obcí město Šternberk, které je také zároveň jediným střediskem pracovních příležitostí, ale u některých obcí ležících na jihu mikroregionu mezi městy Šternberk a Olomouc je přirozeným spádovým centrem krajské město Olomouc.

Mikroregion je tvořen dvěma rozdílnými geografickými částmi. Jih a západ mikroregionu zasahuje do úrodné nížiny Hornomoravského úvalu, naopak sever a východ tvoří kopcovitý s velké části zalesněný terén, který je součástí Nízkého Jeseníku. Rozlohou mikroregionu je 27.925,24 ha a počtem obyvatel 30.795 se řadí mezi mikroregiony větší velikosti Olomouckého kraje.

Původním cílem Mikroregionu Šternbersko byla spolupráce jednotlivých obcí mikroregionu v zájmu jeho dalšího rozvoje, ať již se jednalo o propojování informací o jednotlivých částech mikroregionu (již realizováno formou internetového propojení), nebo o vytváření vazeb mezi podnikatelskými subjekty, kulturními a společenskými organizacemi i občany.

Výsledkem snažení a práce obcí bylo zpracování vlastních rozvojových projektů na mikroregionální úrovni. Zájemem jednotlivých obcí a jejich představitelů je pak společné řešení záležitostí Mikroregionu Šternbersko. Cílem je vzájemné sbližování a společné řešení problémů, které by samostatně a pouze vlastními silami obce nemohli řešit, nebo až ve vzdáleném časovém horizontu. [1]

V současnosti je hlavním předmětem činnosti Mikroregionu Šternbersko je koordinace postupů jednotlivých obcí při řešení problémů týkajících se:

- rozvoje samosprávy obcí
- hospodářského, sociálního a kulturního života obcí
- společný postup vůči orgánům statní správy a orgánům Olomouckého kraje
- rozvoj technické infrastruktury v obcích
- vzájemná pomoc při řešení problematiky životního prostředí
- podpora řešení dopravní obslužnosti týkající se více obcí
- společné řešení problematiky základních škol
- společné řešení sociálních služeb a zdravotní péče
- rozvoj cestovního ruchu a venkovské turistiky
- podpora společných řešení směřujících k vyjasnění majetkových poměrů ve vlastnictví obcí, společná příprava komplexních pozemkových úprav
- společná příprava mikroregionálních projektů, jako například společná jednání při získávání prostředků pro tyto projekty [1]

Jak již bylo zmíněno mikroregion se skládá z 23 obcí, ale více jak polovina patří do velikostní kategorie obcí 0 – 499. Obcemi s největším počtem obyvatel jsou město Šternberk, který měl k 31.12.2003 13.967 obyvatel a obec Štěpánov, který měl ke stejnému datu 3.310 obyvatel. Naopak nejmenší obcemi mikroregionu jsou obec Mutkov s pouhými 45 obyvateli, obec Lipina se 120 obyvateli a obec Hlásnice se 138 obyvateli. [4]

Rozložení dle velikostní kategorie obcí mikroregionu zachycuje tabulka č.1.

Velikostní kategorie obce	Počet obcí	Podíl obcí v %	Počet obyvatel	Podíl obyvatel v %
0 – 499	12	52,17	3006	9,76
500 – 999	5	21,74	2915	9,47
1 000 – 1 999	2	8,70	3045	9,89
2 000 – 4 999	3	13,04	7862	25,53
5 000 – 9 999	0	0	0	0
<i>nad 10 000</i>	1	4,35	13967	45,35
<i>Celkem</i>	23	100,00	30795	100,00

Tab. 1 - Velikostní kategorie obcí mikroregionu Šternbersko

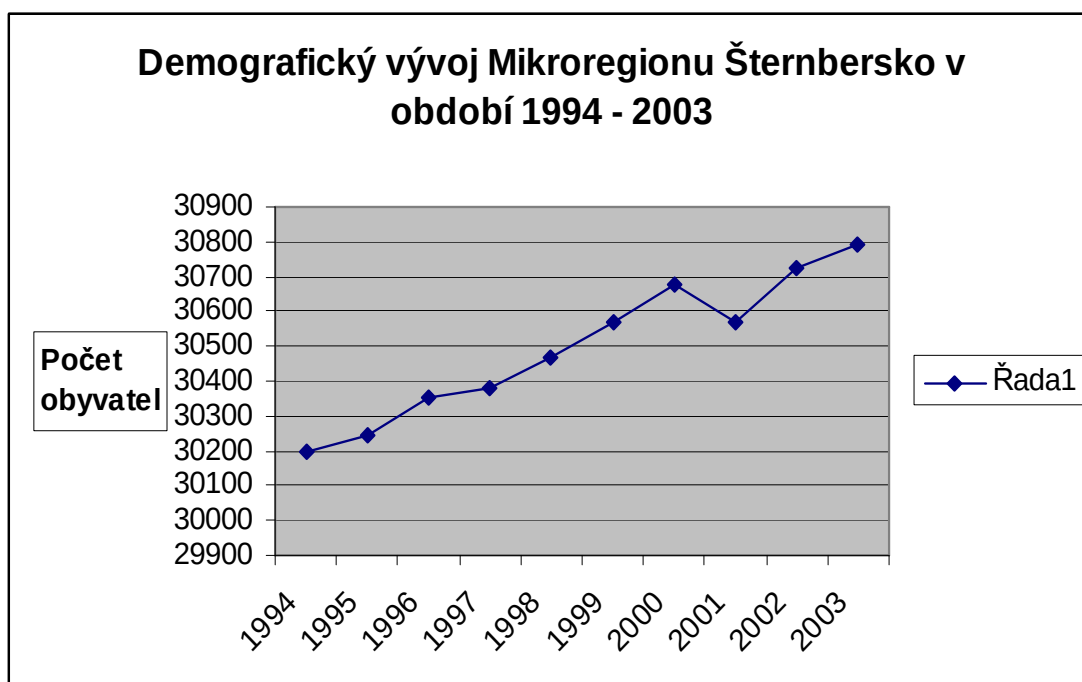
Zdroj: ČSÚ

Průmysl v mikroregionu je soustředěn především v centru mikroregionu Šternberku. Významný počet obyvatel dojíždí za prací mimo mikroregion zejména do krajského města Olomouce a města Uničova. Významné je zemědělství, ve kterém vedle produkčních funkcí nabývají stále většího významu funkce mimoprodukční. Mikroregion je velmi cenný z hlediska kvality přírodního prostředí, což vytváří základní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu zejména pro příměstskou rekreaci.

1.2 DEMOGRAFICKÁ SITUACE MIKROREGIONU

Důležitým demografickým ukazatelem je věkové složení populace. Věková struktura v mikroregionu je v současné době poměrně příznivá. V 19-ti obcích je skupina populace tzv. předproduktivního věku tj. od 0 -14 let zastoupena více jak 14,5%. V obci Komárov je výše uvedená skupina zastoupena 14-ti % , Lipina 13,33 % , Hlásnice 10,14% a Mutkov pouhými 8,89%. Naproti tomu je také v 19-ti obcích zastoupena skupina populace tzv. poproduktivního věku tj. 60 let a více méně než 20-ti %. Pouze v obcích Hlušovice (20,87 %), Hlásnice (21,01 %), Lipina (22,50 %) a Mutkov (24,44 %) překračují 20 % hranici.

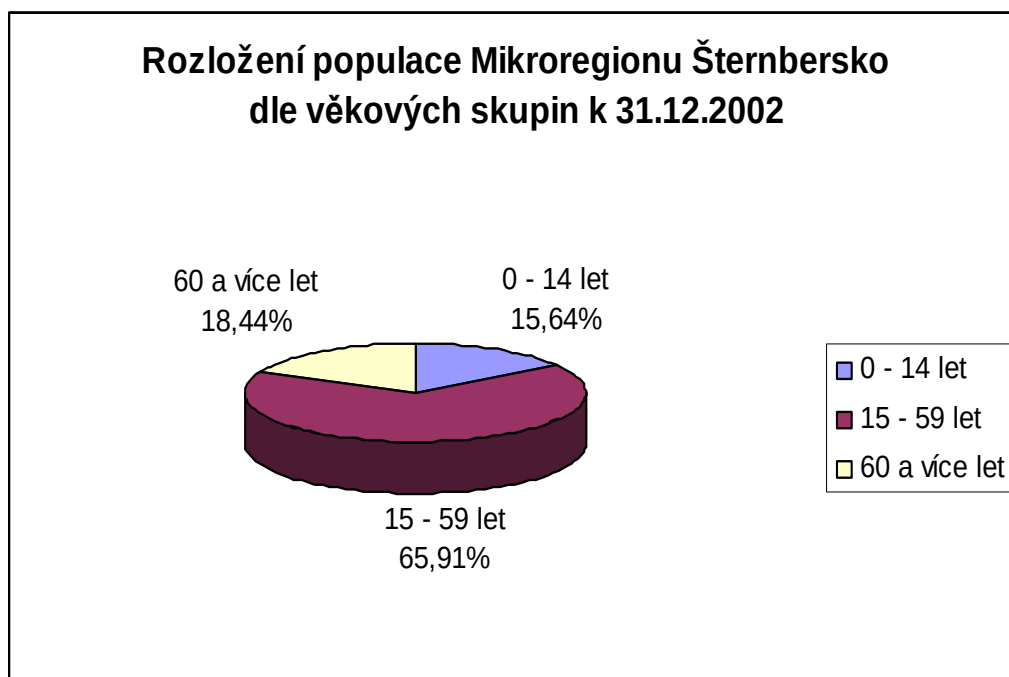
Na rozdíl od vývoje růstu populace v ČR byl v mikroregionu Šternbersko zaznamenán v období let 1994 – 2003 mírný růst populace (viz. Obr. 1. - Graf č.1). Tento růst zapříčinila z velké části skutečnost zvýšené výstavby bytových jednotek a rodinných domů v obcích nacházejících se na jihu mikroregionu ve vzdálenosti do 10 km od krajského města Olomouce. Například v Dolanech se zvýšil celkový počet obyvatel o 90 občanů t.j. 4,34 %, v Samotíškách o 34 obyvatel t.j. 3,08 % a v Hlušovicích o 24 obyvatel t.j. 6,96 %. Naopak největší pokles obyvatel zaznamenalo Šternberk o 48 občanů což ve skutečnosti byl jen nepatrný zlomek populace pouhých 0,34 % a obec Štěpánov o 32 občanů t.j. 0,96 %. [4]

Obr. 1. - Graf č. 1 – Demografický vývoj Mikroregionu Šternbersko v období 31.12. 1994 – 31.12.2003

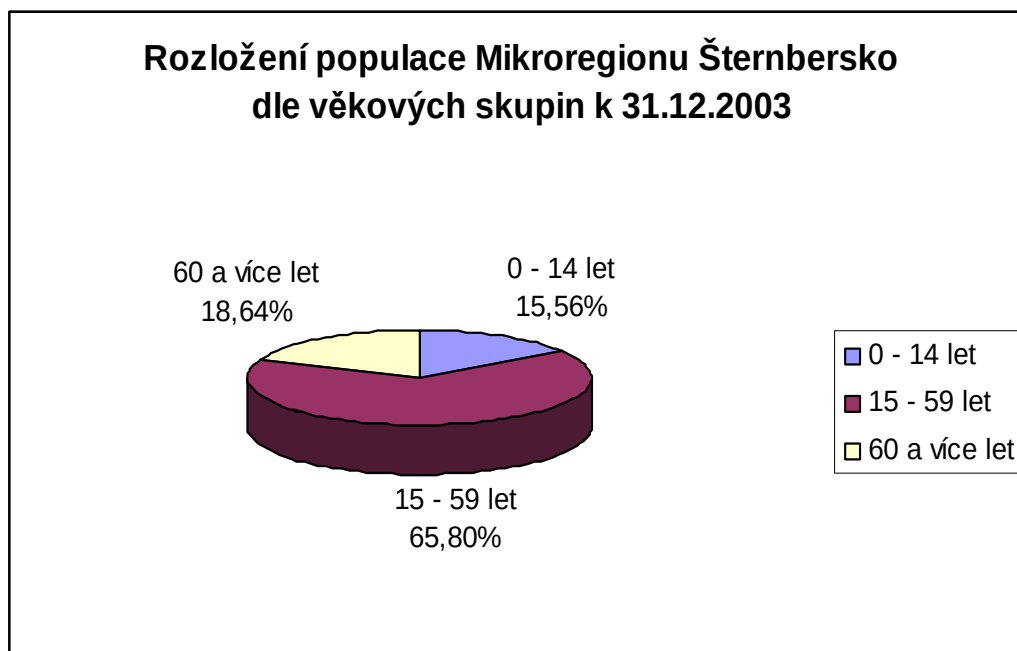
Zdroj: ČSÚ

I přes tento na první pohled optimistický trend je třeba upozornit na skutečnost rychlého stárnutí populace v mikroregionu jak ukazuje porovnání údajů za rok 2002 (viz. Obr. 2. - Graf č.2) a rok 2003 (viz. Obr. 3. - Graf č.3). Z těchto údajů vyplývá mírný pokles stavu ve věkové skupině předproduktivního věku 0-14 let, nepatrné zvýšení stavu ve věkové skupině produktivního věku 15 – 59 let, které ovšem nestačí korigovat nárůst ve skupině poproduktivního věku 60 a více let.

Obr.2 - Graf č.2 –Rozložení populace Mikroregionu Šternbersko dle věkových skupin k 31.12.2002

Zdroj: ČSÚ

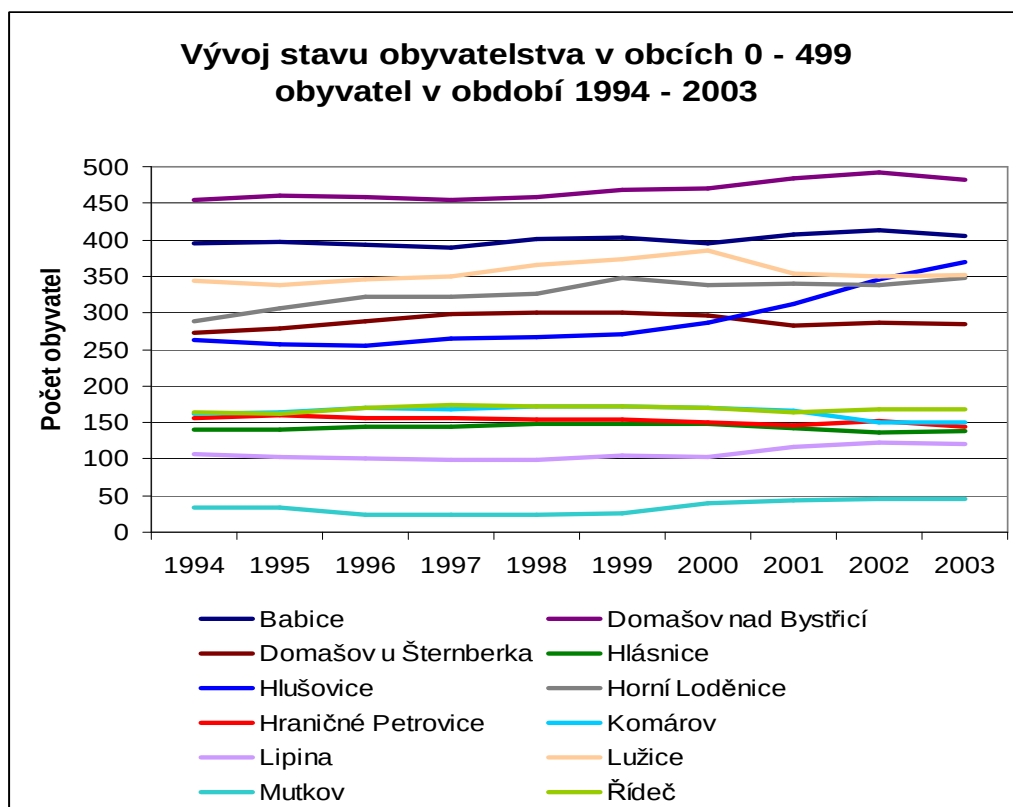

Obr. 3 - Graf č.3 –Rozložení populace Mikroregionu Šternbersko dle věkových skupin k 31.12.2003

Zdroj: ČSÚ

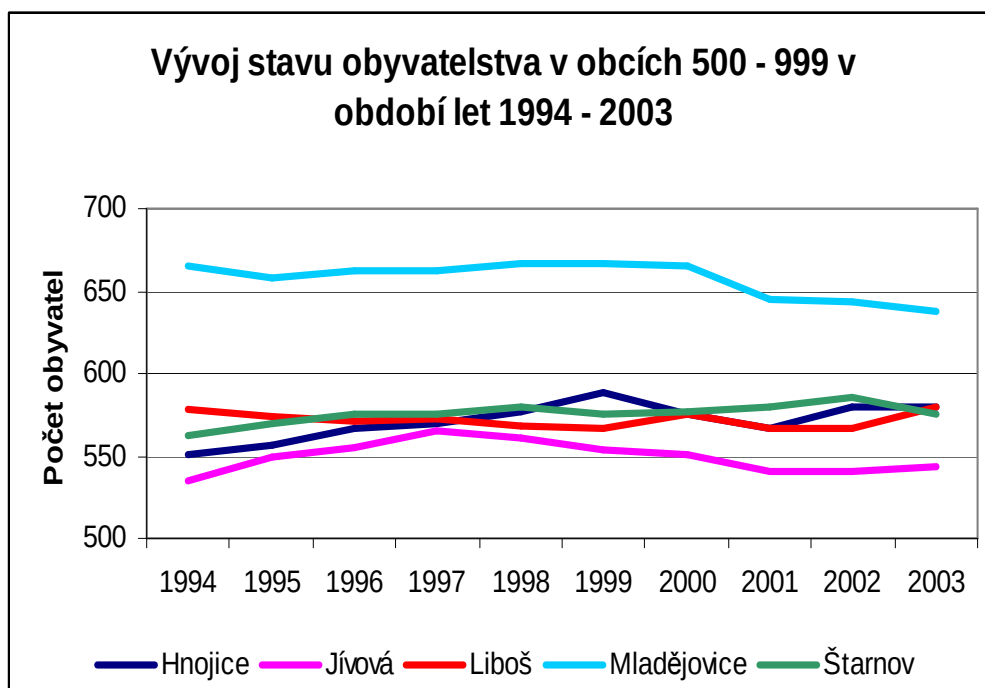
Demografický vývoj v obcích velikostní kategorie 0 – 499 obyvatel je za období let 1994 – 2003 je mírně vzestupný, jak ukazuje Graf č. 4 (Obr. 4.), prakticky totožný

vývoj mají obce velikostní kategorie 500 – 999 obyvatel za stejné období viz. Graf č. 5 (Obr. 5.) a obce velikostní kategorie 1000 – 3500 obyvatel viz Graf č. 6 (Obr. 6.). Naopak město Šternberk vykazoval v období let 1994 – 1996 vzestup obyvatelstva, ale od roku 1997 vykazuje stálý pokles viz. Graf č. 7 (Obr. 7.). [4]

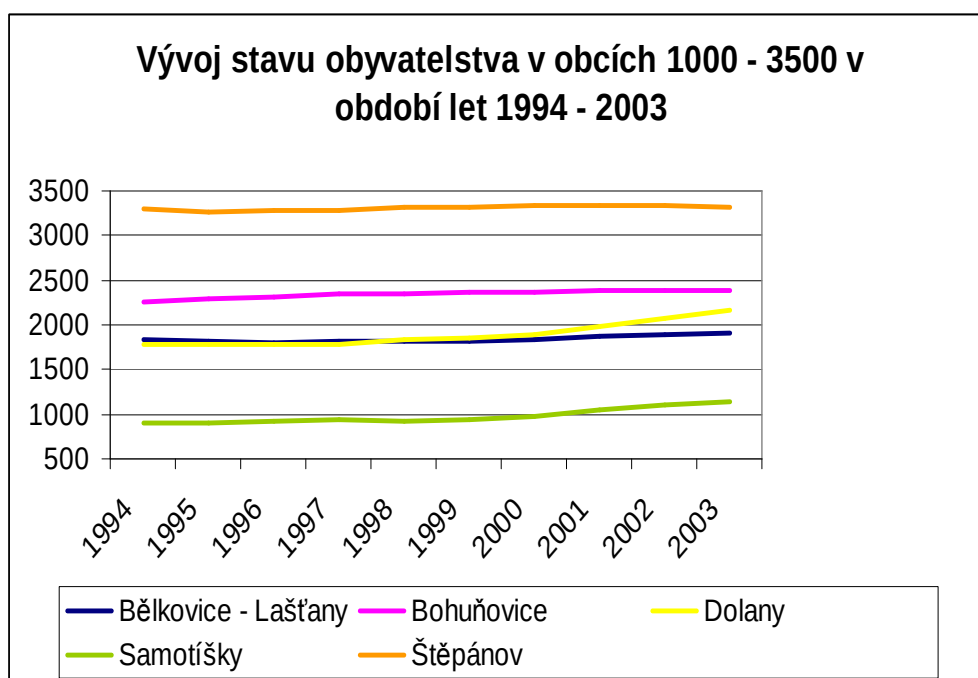
Obr. 4. - Graf č. 4 – Vývoj stavu obyvatelstva v obcích velikosti 0 – 499 obyvatel v období let 1994 - 2003

Zdroj: ČSÚ

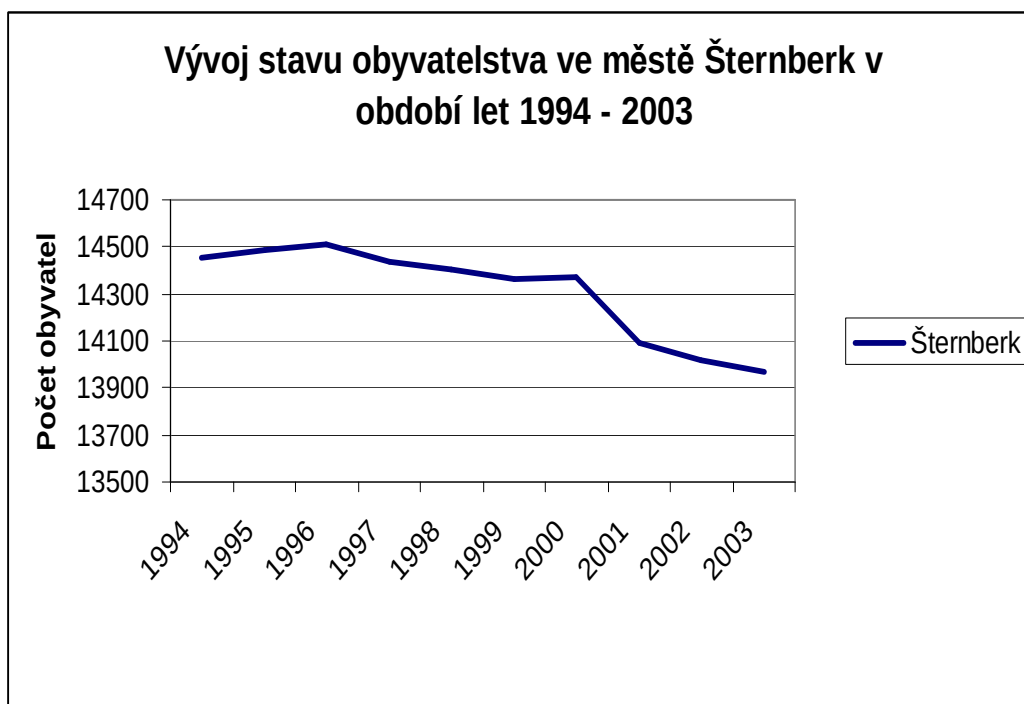
Obr. 5. - Graf č. 5 – Vývoj stavu obyvatelstva v obcích velikosti 500 – 999 obyvatel v období let 1994 - 2003

Zdroj: ČSÚ

Obr. 6. - Graf č. 6 – Vývoj stavu obyvatelstva v obcích velikosti 1.000 – 3.500 obyvatel v období let 1994 - 2003

Zdroj: ČSÚ

Obr. 7. - Graf č. 7 – Vývoj stavu obyvatelstva ve městě Šternberk v období let 1994 - 2003

Zdroj: ČSÚ

1.3 TRH PRÁCE

Průměrná mzda v rámci okresu Olomouc v roce 2004 činila 15 830,- Kč

naproti tomu průměrná mzda v ČR v témže roce činila 18 045,- Kč. Přesto že rozdíl mezi průměrnou mzdou v ČR a průměrnou mzdou v okrese Olomouc činí více jak 2 200 Kč je tato průměrná mzda nejvyšší v Olomouckém kraji, který má průměrnou mzdu 15 445 Kč. [4]

Obce ve správním obvodě obce s rozšířenou působností Šternberk, které tvoří 72,25 % obyvatel mikroregionu měli v roce 2004 míru nezaměstnanosti 11,8 % jež byla druhá nejnižší míra nezaměstnanosti v rámci okresu Olomouc a čtvrtá nejnižší míra nezaměstnanosti v rámci Vyššího územně správního celku Olomouc. Přes výše uvedené údaje jsou v mikroregionu obce jež v únoru 2005 i v březnu 2005 překročili 1,5 násobek míry nezaměstnanosti v okrese Olomouc t.j. 16,05%. Jedná se o obce Hlásnice (16,9%)

Horní Loděnice (24,1%), Hraničné Petrovice (24,2%), Mladějovice (17,9%) a Mutkov (38,9%). Mimo obec Mladějovice se jedná o obce velikosti do 500 obyvatel. [4]

Vývoj nezaměstnanosti ovlivnilo propouštění se stávajících výrobních podniků z důvodu zvýšení produktivity práce, změny výroby, zavedení nových technologií a ukončení činnosti některých podniků nacházejících se přímo v mikroregionu, nebo v sousedních mikroregionech kam dojíždí významná část populace za prací.

Obr. 8. - Graf č. 8 – Vývoj stavu míry nezaměstnanosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Šternberk v období let 1995 – 2004

¹⁾ míra nezaměstnanosti je vypočtena jako podíl registrovaných uchazečů o zaměstnání (údaje k 31.12. daného roku) a ekonomicky aktivních obyvatel (údaj ze Sčítání lidu, domů a bytů k 1.3.2001)

²⁾ vždy k 31.12. daného roku

Zdroj: ČSÚ

1.4 SLUŽBY

1.4.1 SLUŽBY NEVÝROBNÍ

Slouží k uspokojování přímých potřeb obyvatelstva. Mezi tato zařízení se řadí banky, spořitelny, pošty, knihovny, drobné provozovny ostatních služeb. Nejčastěji zastoupenými službami v obcích mikroregionu jsou kadeřnictví, kosmetika, pedikúra a čistírna. V menších obcích fungují tato zařízení jednou týdně. Ostatní sledované služby jsou v mikroregionu zastoupeny méně často. Největší koncentrace provozoven služeb je ve městě Šternberk a obcích Štěpánov, Bohuňovice a Dolany.

Téměř v každé obci mikroregionu je k dispozici veřejná knihovna ve městě Šternberk se nacházejí tři. Samostatnou poštu mají kromě Šternberka také obce Bělkovice – Lašʔany, Bohuňovice, Dolany, Domašov nad Bystřicí, Hnojice, Horní Loděnice, Jívová, Mladějovice a Štěpánov.

Policie ČR má sídlo pouze ve Šternberku, kde je také městská policie, mimo něj mají obecní policii i obce Bohuňovice, Dolany a Štěpánov.

1.4.2 SLUŽBY VÝROBNÍ

Zahrnují opravny různého druhu, autoservisy, malířství a natěračství, zahradnictví, firmy stavebního charakteru, stolařství, ostatní výrobní služby tyto služby jsou ve větší či menší míře poskytovány občanům téměř ve všech obcích.

1.5 ŠKOLSTVÍ

V mikroregionu je zejména s ohledem na klesající počet dětí dostačující počet mateřských škol jež se nacházejí ve všech obcích mimo obce Hlásnice, Hraničné Petrovice, Komárov a Řídeč. V těchto obcích se nenachází žádné školské zařízení. V obcích Babice, Bělkovice – Lašʔany, Jívová, Mladějovice, Samotišky a Štarnov se nachází pouze 1. stupeň základní školy. V obcích Bohuňovice, Dolany, Domašov nad Bystřicí a Štěpánov se nachází základní školy 1. a 2. stupně. Ve městě Šternberk se mimo 5-ti mateřských škol a 3

základní školy. Také se zde nachází 1 speciální škola, 2 střední odborná učiliště a 1 gymnázium. [1]

- Gymnázium má 22 tříd s kapacitou celkem 660 žáků. [8]
- Střední odborné učiliště lesnické a učiliště má 12 tříd s kapacitou 200 - 250 žáků. [7]
- Střední odborné učiliště a Učiliště má 8 tříd s kapacitou 337 žáků SOU a 60 žáků Učiliště.

Studijní obory SOU:

- mechanik strojů a zařízení - 4 letý obor
- provozní technika - denní nástavbové studium

Tříleté učební obory SOU:

- zámečník,
- nástrojař,
- obráběč kovů,
- jemný mechanik,
- hodinář,
- automechanik,
- autoelektrikář,
- instalatér

Dvouleté učební obory SOU:

- strojírenská výroba,
- elektrotechnická výroba

Dvouleté učební obory U:

- elektrotechnická výroba,
- obrábění kovů,
- strojírenská výroba,
- výroba konfekce [9]

1.5.1 ÚROVEŇ VZDĚLÁNÍ

Při porovnání Olomouckého kraje, okresu Olomouc a mikroregionu Šternbersko je vzájemný poměr v jednotlivých stupních nejvyššího dosaženého vzdělání rozdílný. Zatím co poměr obyvatel bez vzdělání v rámci mikroregionu (1,11 %) je dvojnásobně vyšší než je tento poměr v rámci kraje (0,57 %) a okresu (0,50 %), je poměr obyvatel s vysokoškolským vzděláním v rámci mikroregionu (6,86 %) je o téměř o šestinu nižší než je tento poměr v rámci kraje (8,12 %) a v rámci okresu (10,33 %) téměř o třetinu. Vyšší zastoupení má také skupina obyvatel vyučená nebo se středním odborným vzděláním bez maturity (39,5 %) viz. tabulka č. 2 . [4]

	základní a neukončené	vyučení a střed. odbor. bez mat.	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysokoškolské	bez vzdělání	nezjištěno
Mikroreg. Šternbersko	6 397	10 104	6 017	797	1 755	283	229
%	25,01	39,50	23,52	3,12	6,86	1,11	0,90
okres Olomouc	41 757	69 392	48 749	6 220	19 481	939	2 019
%	22,15	36,80	25,85	3,30	10,33	0,50	1,07
Olomoucký kraj	125 990	208 586	131 709	16 020	43 368	3 039	5 273
%	23,59	39,06	24,67	3,00	8,12	0,57	0,99

Tabulka č. 2 - Vzájemné porovnání poměru jednotlivých skupin dosaženého vzdělání v mikroregionu Šternbersko s údaji za okres Olomouc a Olomoucký kraj

Zdroj: ČSU

1.6 ZDRAVOTNICTVÍ

Zdravotní péče je v mikroregionu na úrovni odpovídajícím potřebám místních obyvatel. Menší obce lékařskou službu nemají, ale ve Šternberku se nachází nemocnice, 11 samostatných ordinací praktického lékaře, 10 samostatných ordinací stomatologa, 3 samostatné ordinace gynekologa, 15 samostatných ordinací lékařů specialistů a 13

detašovaných lékařských ordinací. V obcích Bohuňovice, Dolany, Domašov nad Bystřicí a Štěpánov se nacházejí zdravotní střediska s ordinacemi samostatných praktických lékařů pro dospělé, pro děti a dorost a ordinacemi samostatných stomatologů. V těchto obcích jsou také lékárenské zařízení i když většinou pouze detašovaná. V obcích Bělkovice – Laš'any a Jívová se nacházejí detašované ordinace praktických lékařů. V obci Bohuňovice se také nachází rehabilitační pracoviště. [1], [4],

1.7 SOCIÁLNÍ PÉČE

Ze zařízení sociální péče jsou v mikroregionu zastoupeny především domy s pečovatelskou službou ve Šternberku 2 a v obcích Bohuňovice, Dolany a Hnojice po jednom. Ve Šternberku se nachází ústav pro mentálně postižené Vincentinum. [1],

Dále mohou občané města Šternberk využít sociální služby:

1. Pečovatelská služba, která zahrnuje tyto činnosti:

- zajištění stravy a její rozvoz
- zajištění a poskytování prací spojených s udržováním domácnosti klienta
- zajištění a poskytování služeb osobní hygieny (koupání, pedikúra, ošetrovatelské úkony, stříhání a úprava vlasů apod.)
- poskytování mimořádných služeb (praní a žehlení prádla, velký úklid bytu a společných prostor domu, donáška vody, uhlí, skládání dřeva apod.)
- poskytování průvodcovské služby pro nevidomé
- poskytování služeb rodinám s dětmi
- poskytování doprovodů (k lékaři, do zaměstnání, dětí do školy apod.)
- poskytování odvozů autem po území města i mimo něj (k lékaři, do nemocnice apod.).

2. Středisko ošetrovatelské péče pro dospělé, které poskytuje:

- domácí zdravotní péči.

Zdravotní péče je poskytována 7 dní v týdnu 12 hodin denně, tj. od 7 do 19 hodin.

- komplexní ošetrovatelskou péči:
 - na základě ordinace lékaře a smluvních vztahů se zdravotními pojišťovnami
 - na základě požadavků pacienta, za přímou úhradu od pacienta
 - poskytování dalších úkonů souvisejících s ošetrovatelskou péčí o pacienta (ošetření pomocí biolampy, zajištění masáže, perličková koupel apod.)

3. Stanice pečovatelské služby pro děti

- ve Stanici pečovatelské služby pro děti je poskytováno stravování, zdravotní péče, výchova a celodenní program dětem, jimž se pro pracovní zaneprázdnění nemohou rodiče, příbuzní či opatrovníci v době letních prázdnin věnovat

4. Klub důchodců

- ve spolupráci s pečovatelskou službou každoročně pořádá různé akce, jako například burzy oděvů a oblečení, koncerty dechových souborů, posezení s cimbálovou hudbou, opékání buřtů u táboráku, zdravotní přednášky, malování keramiky, výstavy ručních prací, velikonočních a vánočních ozdob atd.

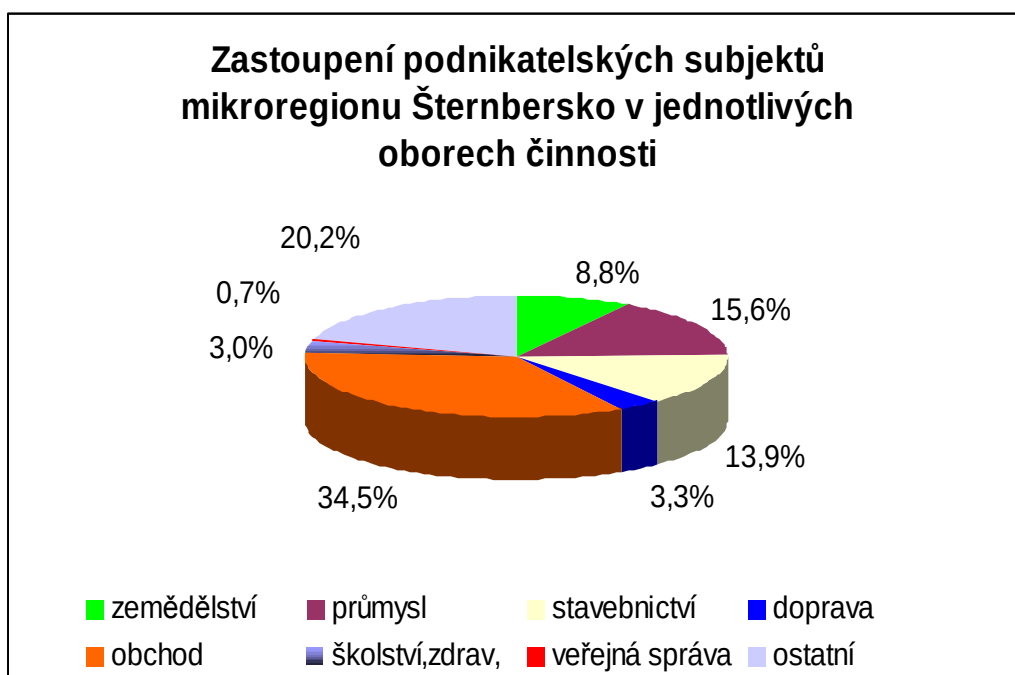
5. Informační a poradenské centrum pro seniory

- centrum je v provozu 2 x týdně a to v pondělí a úterý. Jeho cílem je poskytování poradenské, informační a zprostředkovatelské služby pro seniory města. [5]

1.8 HOSPODÁŘSTVÍ MIKROREGIONU

Struktura hospodářství mikroregionu je dána historickým vývojem, zdejšími přírodními podmínkami a také geografickou polohou. Mimo větších společností Invensys Appliance Control s.r.o., MORA TOP s.r.o. a VOP 026 jsou ve velké míře v regionu zastoupeny malé a střední společnosti (viz příloha P I). Tyto společnosti působí zejména v nevýrobní sféře,

ve stavebnictví, v průmyslu a zemědělství (viz. Obr. 9. - Graf č. 9). Díky skutečnosti nezávislosti na jediném velkém zaměstnavateli v regionu a velkém množství malých a středních společností různého zaměření neměl by mít mikroregion obavu, že v případě omezení nebo ukončení činnosti některé i větší společnosti nastane těžký sociální otřes, který silně ovlivní život v regionu. [1] Dříve byla specifikem rozvoje některých sídel mikroregionu těžba surovin (dřevo, kámen). V devadesátých letech minulého století se změnila odvětvová struktura zaměstnanosti a v současnosti jsou obyvatelé zaměstnáni v oborech kde je potřeba vyšší kvalifikaci. Mikroregion v současnosti využívá své polohy, protože se nachází na silniční trase Olomouc – Opava. Dále přes mikroregion vede železniční trasa Olomouc – Uničov – Šumperk. [5], [6],

Obr. 9. - Graf č. 9 Procentuální zastoupení podnikatelských subjektů mikroregionu Šternbersko v jednotlivých oborech činnosti

Zdroj: ČSU

Jak již bylo zmíněno největšími zaměstnavateli v mikroregionu jsou společnosti Invensys Appliance Control s.r.o., MORA TOP s.r.o. a VOP 026.

Společnost Invensys Appliance Control s.r.o., je zaměřena na výrobu součástí pro automobilový průmysl a klimatizace.

Společnost MORA TOP s.r.o. vznikla osamostatněním Divize topné techniky firmy MORA MORAVIA, a.s.. V současnosti se firma plně věnuje výrobě topné techniky a také přesnému třískovému obrábění velkých sérií, zejména z neželezných kovů. [10]

Státní podnik VOP 026 Šternberk je zaměřen na opravy, rekonstrukci a modernizaci vojenské techniky, zejména bojová vozidla pěchoty, obrněné transportéry a podvozky speciálních vozidel. Všechny tyto činnosti zabezpečuje podnik svým vlastním konstrukčním a technologickým vývojem. Tradičním zákazníkem je Armáda České republiky.

Na konci 90. let minulého století uskutečnil státní podnik významnou zakázku modernizace bojových vozidel pěchoty pro armádu Švédského království.

Současně podnik rozvíjí strojírenskou výrobu pro civilní použití, zejména opracované svařence pro výrobu stavebních strojů, podvozky minibagrů, díly podkopového zařízení minibagrů, díly a montážní skupiny podkopového zařízení rypadlo-nakladačů. [11]

1.9 DOPRAVA

V mikroregionu je vcelku dobré dopravní spojení. Autobusová doprava je v mikroregionu zajišťována v rámci Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje (IDSOK) a dálkových autobusových linek. Vlakové spojení zabezpečuje dopravu osob a zboží do obcí ležících na železniční trati Olomouc - Uničov - Šumperk.

1.9.1 SILNIČNÍ DOPRAVA

Páteří komunikací mikroregionu je státní silnice první třídy I/46. Silnice I/46 jako hlavní tah Olomouc - Šternberk - Moravský Beroun - Dvorce - Opava představuje významné dopravní spojení mezi Olomoucí a Opavou. Tato komunikace je nejdůležitějším dopravním spojením celého mikroregionu s okolním světem. Z tohoto pohledu bude mít velký význam plánované rozšíření silnice první třídy I/46, které se má uskutečnit v horizontu 4 - 6 let. [1], [6],

Územím mikroregionu procházejí 3 silnice II. třídy, které mají regionální i celostátní význam:

- silnice II. třídy č. 444 Mohelnice – Úsov - Medlov - Uničov - Újezd – Mladějovice
- Babice - Šternberk - Lipina - Těšíkov - Hraničné Petrovice - Domašov nad Bystřicí,
- silnice II. třídy č. 445 Šternberk - Huzová – Rýmařov,
- silnice II. třídy č. 447 Šternberk - Hnojice - Žerotín - Pňovice - Tři Dvory - Litovel.

Všechny obce v mikroregionu spojuje navzájem hustá síť silnic třetí třídy.

Mezi nejčastější závady na silnicích patří poškozování konstrukce vozovky, nevyhovující směrové a šířkové uspořádání v obcích, scházející nebo neúplně vybudované chodníky. Za závady lze rovněž považovat nevyhovující napojování silnic, nedostatečné rozhledové poměry na křižovatkách a malé směrové oblouky. Kapacity komunikací jsou v tomto území poměrně vyhovující, kvalita cest, zejména po zimních měsících a díky problémům s vodním živlem je nedostačující.

Hromadnou přepravu osob v mikroregionu zabezpečuje převážně přepravní společnost Conex Morava a.s. a v případě obce Samotíšky MHD Olomouc. Místní linky jsou provádí přepravu osob v rámci IDSOK. V každé obci mikroregionu se nacházejí autobusové zastávky místních linek, dálkové linky zastavují pouze ve Šternberku.

Problémem je zajištění dopravní obslužnosti venkovských obcí pravidelnou autobusovou dopravou. To se zároveň dotýká i Šternberku a to nejen proto, že se spolupodílí s ostatními obcemi na poskytování dotací přepravicům na udržení životaschopnosti ztrátových spojů, ale také proto, že se omezil počet spojů mezi městem a spádovými obcemi uvnitř mikroregionu a spojení s dalšími centry dojížděky. To je jedna z hrozeb, která by mohla nepříznivě ovlivnit rozvoj v mikroregionu.

Rostoucí podíl přepravy vlastními osobními vozidly cestujících na úkor autobusové má dva vážné důsledky: projevuje se v nevytíženosti některých spojů a za druhé negativně působí na životní prostředí (emise oxidu uhličitého a oxidů dusíku). Část provozovaných autobusových spojů se stává pro přepravu nerentabilní. Ztrátovost navíc roste i v důsledku navyšování nákladových vstupů, zejména posledním vývojem cen pohonných hmot.

1.9.2 ŽELEZNIČNÍ DOPRAVA

Železniční dopravu zabezpečuje státní organizace České dráhy. Mikroregionem prochází dvě železniční tratě. Železniční trať Olomouc – Uničov - Šumperk je jednokolejná neelektrifikovaná jež zajišťuje přepravu osob většinou prostřednictvím osobních vlakových souprav příměstského typu. Po této trati se také pohybují nákladní vlaky se surovinami, polotovary a hotovými výrobky pro podniky v mikroregionu. Druhá železniční trať Přerov - Olomouc - Zábřeh na Moravě - Česká Třebová - Pardubice - Kolín - Praha prochází mikroregionem pouze okrajově prostřednictvím obce Štěpánov. Jedná se o plně elektrifikovaný železniční koridor, který spojuje severovýchodní část republiky s hlavním městem.

Na území mikroregionu jsou tyto železniční zastávky: Hlušovice, Bohuňovice, Štarnov, Šternberk, Babice, Mladějovice a Štěpánov. Ostatní obce mikroregionu nemají přímé železniční spojení.

1.9.3 TURISTIKA A CYKLOTRASY

Trasy pro pěší turistiku jsou již z minulosti vybudovány a vyznačeny v turistických mapách. Mikroregionem procházejí cyklistické trasy č. 6107, 6127, 51, 6009, 6106, 6130, 6029, 6108, 6102, 6104 6105. Vzhledem k atraktivnosti mikroregionu z hlediska možnosti rozvoje cestovního ruchu by bylo vhodné doplnit systém pěších tras. [1], [3],

TURISTICKÉ TRASY

V mikroregionu jsou tři typy turistických tras:

Výchozím bodem všech tras této kategorie je Hlavní náměstí ve Šternberku.

1. Vycházkové cesty a okruhy - pro rodiče s dětmi

Kiosková cesta: délka trasy 2,5km - údolí nad hradem, Zelená budka, Kiosk.

Na tankodrom: délka trasy 3km - údolí Sprchového potoka, tankodrom.

Nábřežní cesta: délka trasy 3km - podél toku Sítky, rybník ve Lhotě

Dolní Žleb: délka trasy 3,5km - autokemp, hotel ECCE HOMO, koupaliště.

Možné přístupové cesty:

- o Zámeckou cestou nad hradem
- o chodníkem ze Světlova
- o silnicí od mostu pod Rýmařovským kopcem
- o Smetanovou ulicí

2. Turistické trasy pro pokročilé

Šternberk – Řídeč – Paseka – Karlov – hrad Sovinec: délka trasy 17 km

Šternberk – Domašov – Bělkovické údolí – Pohořany – Sv. Kopeček: délka trasy 21 km

Šternberk – Chabičov – Řídeč – Mladějovice: délka trasy 16 km

Šternberk – Těšíkovská kyselka: délka trasy 8,5 km

Šternberk – Horní Žleb – Mutkov – Hrad Sovinec: délka trasy 23 km

Šternberk – U kukačky – Dálovské jezírko: délka trasy 10 km

3. Turistická trasa pro náročné

Šternberk – Řídeč – Paseka – Karlovský vrch – hrad Sovinec – Valšovský důl – Rešov – Rešovské vodopády: délka trasy 32 km [3]

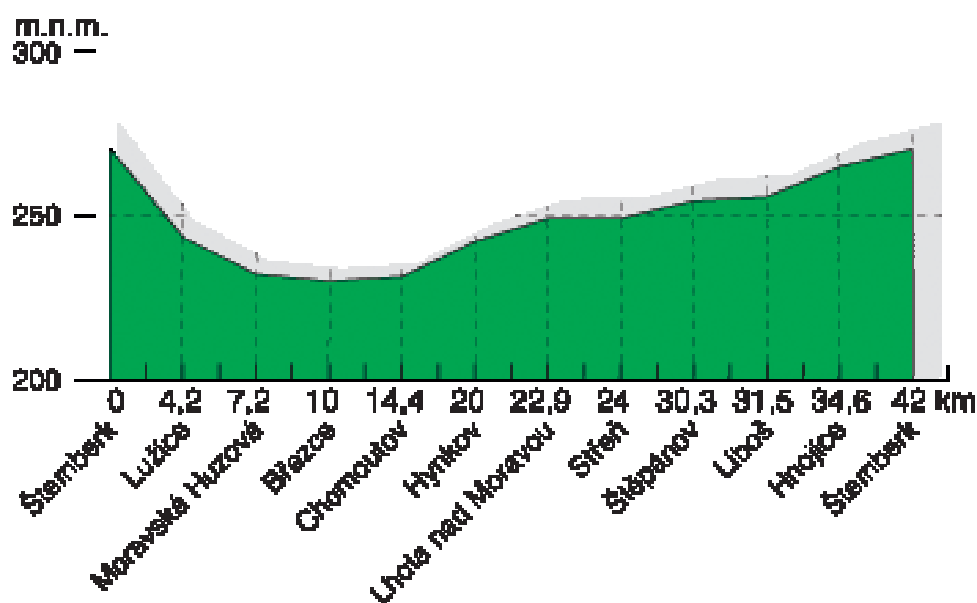
CYKLOTURISTICKÉ TRASY

V Mikroregionu Šternbersko se nacházejí čtyři cyklistické okruhy, které jsou vedeny po silnicích s minimálním provozem, polních a lesních cestách tak, aby je mohli absolvovat i méně zdatní cyklisté.

1. Za krásami přírody

Šternberk náměstí - Lužice - Moravská Huzová - Březce - Chomoutov - Hynkov - Lhota nad Moravou - Střeň - Štěpánov - Liboš - Hnojice - Šternberk náměstí.

Délka trasy je 42 km a vede po rovinatém terénu s mírným převýšením. Okruh vede po asfaltu nebo po nezpevněných polních cestách. Je vhodný pro všechny věkové kategorie.

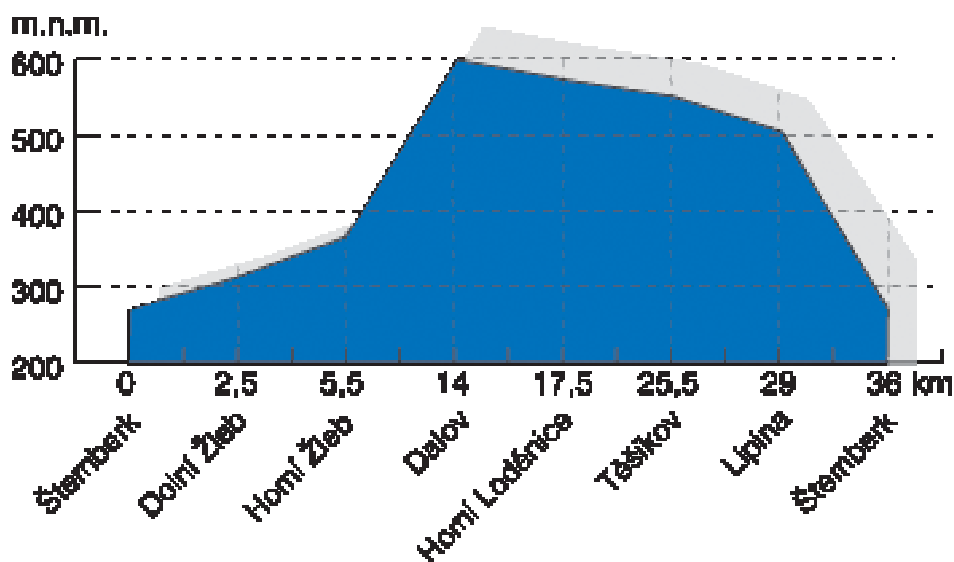

Obr. 10. - Mapa převýšení cyklistického okruhu Za krásami přírody

2. Za živou vodou

Šternberk náměstí - Dolní Žleb - Horní Žleb - Dalov - Horní Loděnice - Těšíkov - Lipina - Šternberk náměstí.

Délka trasy je 36 km a vede po zvlněném terénu s větším převýšením. Okruh vede po asfaltu nebo po zpevněných lesních cestách. Je vhodný pro všechny věkové kategorie.

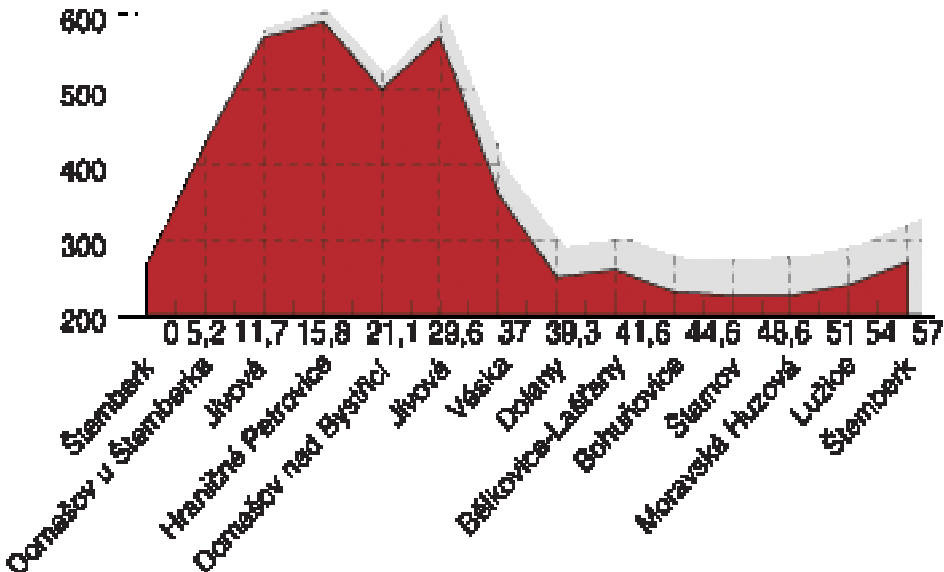

Obr. 11. - Mapa převýšení cyklistického okruhu Za živou vodou

3. Horská

Šternberk náměstí - Domašov u Šternberka - Jívová - Hraničné Petrovice - Domašov nad Bystřicí - Jívová - Véska - Dolany - Bělkovice-Lašťany - Bohuňovice - Štarnov - Moravská Huzová - Lužice - Šternberk náměstí

Délka trasy je 57 km a vede po horském terénu s velkým převýšením a prudkými sjezdy. Okruh vede po asfaltu nebo po nezpevněných a zpevněných lesních cestách. Je vhodný pro zdatné cyklisty.

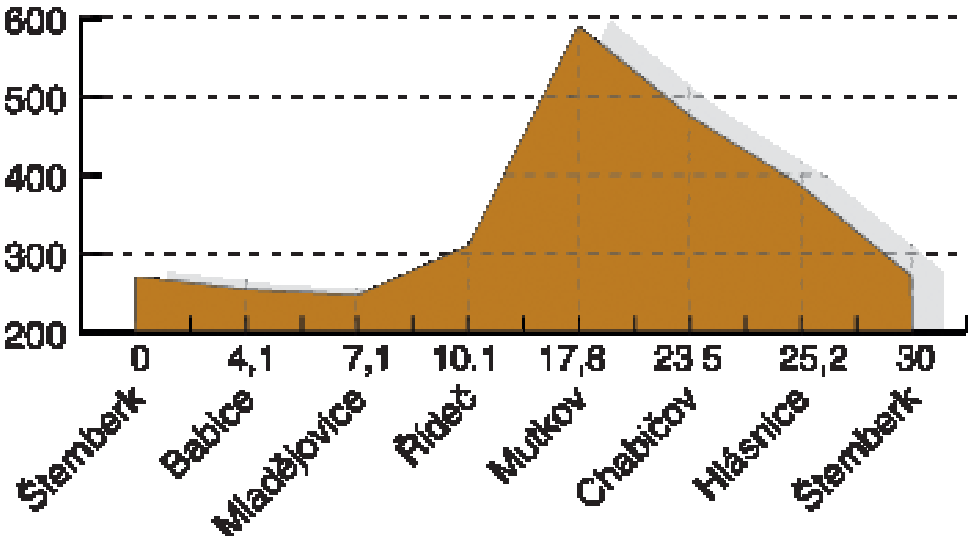

Obr. 12. - Mapa převýšení cyklistického okruhu Horská

4. Do hlubin věků

Šternberk náměstí - Babice - Mladějovice - Komárov - Řídeč - Mutkov - Chabičov -
Hlásnice - Šternberk náměstí

Délka trasy je 30 km a vede nejprve po rovinatém terénu, poté prudké stoupání a táhlé prudké klesání. Okruh vede po asfaltu nebo po nezpevněných lesních cestách. Je vhodný pro zdatné cyklisty. [6]

Obr. 13. - Mapa převýšení cyklistického okruhu Do hlubin věků

1.10 OSTATNÍ TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

1.10.1 TELEKOMUNIKACE

Telefonní spojení bylo do mikroregionu postupně zaváděno od konce 20. let 20. století. Na počátku 90. let minulého století byla telekomunikační síť kapacitně nevyhovující a morálně zastaralá. Žádosti o telefonní přípojku byly uspokojovány se značným zpožděním, takže růst telefonizace byl velmi pomalý. V posledních letech zaznamenaly telekomunikace vysokou dynamiku rozvoje. Od roku 1991 se počet telefonních stanic v domácnostech zněkolikanásobil, především ze dvou důvodů. První důvod bylo vybudování moderní telefonní sítě spolu s digitálními telefonními ústřednami, jež umožnilo masivní připojení a zkvalitnění této služby. Druhý důvodem byla možnost připojení k internetu přes telefonní linky.

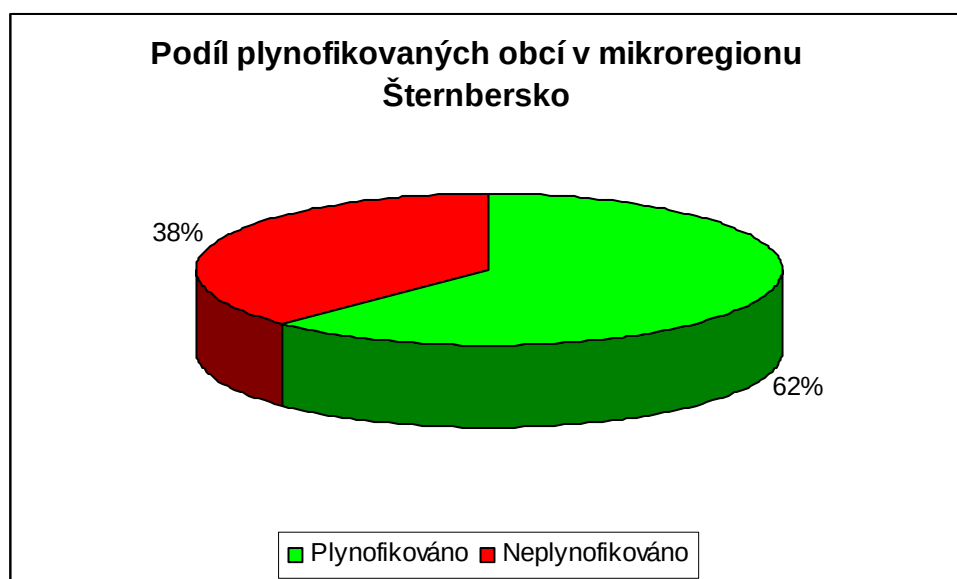
V současné době však díky cenové politice společnosti Telecom přechází významná skupina zákazníků využívající této služby na mikrovlnný způsob připojení. Tento způsob připojení využívají také obyvatelé některých obcí v mikroregionu. Také s masivním rozmachem využívání služeb všech tří mobilních operátorů, kteří zajišťují pokrytí na celém území mikroregionu se snižuje počet obyvatel využívající pevného připojení. [1], [2],

1.10.2 ZÁSOBOVÁNÍ PLYNEM

Z důvodu znečišťování životního prostředí, je preferováno spalování zemního plynu místo paliv s vysokým obsahem škodlivin např. uhlí. Plynofikováno je 15 obcí mikroregionu, obec Dolany nemá plynofikované části Véska a Pohořany. Plynofikovány nejsou obce Domašov nad Bystřicí, Domašov u Šternberka, Horní Loděnice, Hraničné Petrovice, Jívová, Lipina, Mutkov a Řídeč. [1- 4],

Odběr plynu je zde vinou neustálého zdražování nižší než by bylo žádoucí a lidé se vracejí k původním způsobům topení, které znečišťuje životní prostředí. Dalším důsledkem tohoto

jevu je skutečnost, že obce musí vrátet části dotací, které dostavily na plynofikaci obce. Tyto finanční prostředky pak následně chybí v obecních rozpočtech.

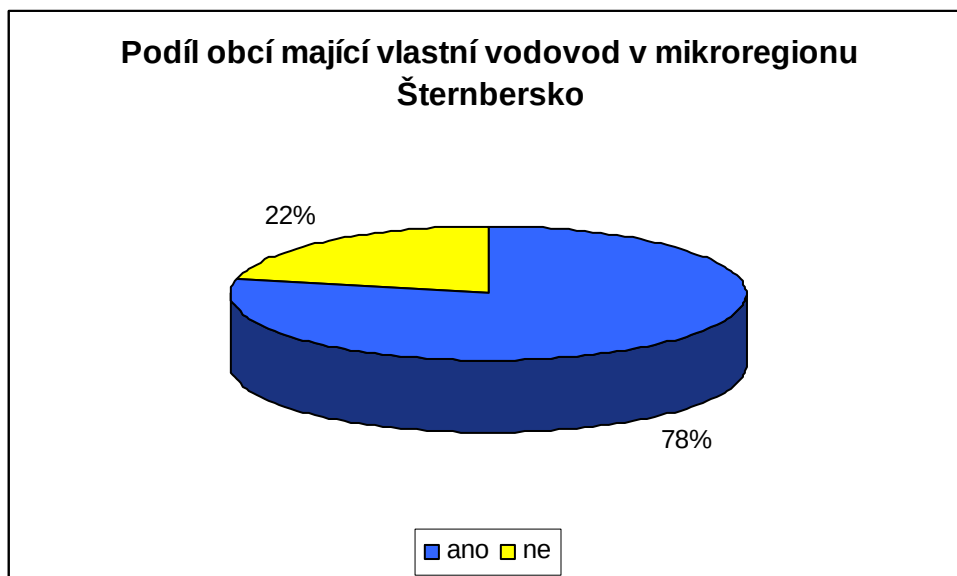

Obr. 14. - Graf č. 10 - Podíl plynofikovaných obcí v mikroregionu Šternbersko

Zdroj: ČSÚ

1.10.3 ZÁSOBOVÁNÍ VODOU

Většina obcí má vodovod napojený na místní vodárenské systémy nebo na lokální vodní zdroje. V obci Bělkovice - Laš'any je třeba vybudovat vodovod a najít pro zásobování tohoto vodovodu vhodný vodní zdroj, neboť stávající zásobování obyvatel z vlastních studní není dostačující. Určité problémy ze zásobováním vodou jsou také v obcích Bohuňovice, Hlušovice, Mutkov a Štarnov. [1], [4],

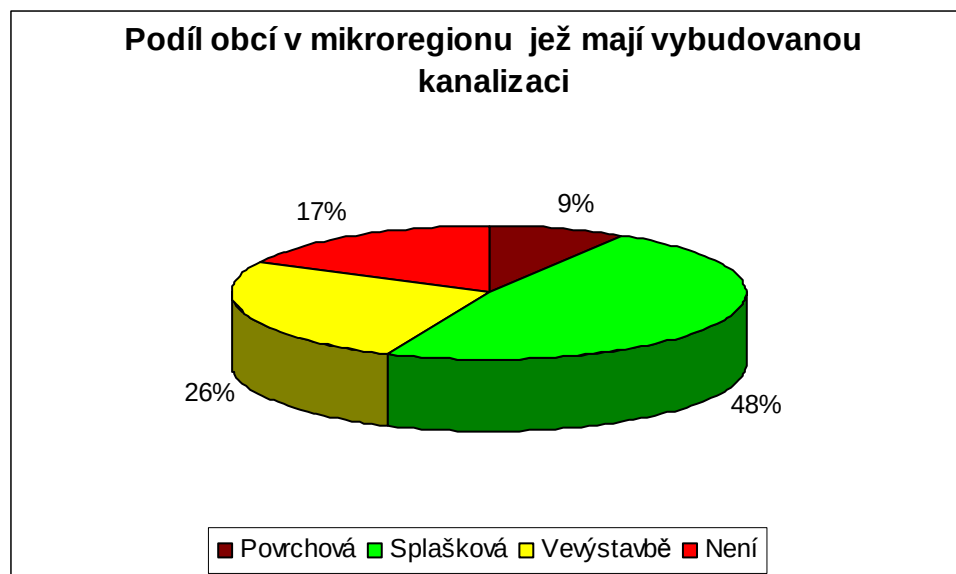
Obr. 15. - Graf č. 11 - Podíl obcí mající vlastní vodovod v mikroregionu Šternbersko

Zdroj:SRMŠ, ČSÚ

Vodními toky na území mikroregionu jsou Bystřice, Oskava, Sitka, Rybný potok, Říčí, Kamínka, Dalovský potok, Řídečský potok, Trusovický (Bělkovický) potok, a několik menších potoků a potůčků.

1.10.4 KANALIZACE A ČISTIČKY ODPADNÍCH VOD

Kanalizační síť je vybudována nebo se v současnosti buduje ve většině obcí. Kanalizační síť není vybudována v obcích Hlásnice, Horní Loděnice, Hraničné Petrovice, Mutkov a v místních částech obce Dolany Pohořany a Véska. Povrchová kanalizace je vybudována v obcích Babice a Lužice, kterou také budou muset obce řešit. Obce Mladějovice, Komárov a Řídeč se pro výstavbu svých kanalizací spojili. Z účelového hlediska je kanalizace rozlišována na dešťovou, splaškovou a jednotnou. Charakter jejího provedení a technické parametry jsou však na různé úrovni. Jednotlivé obce mikroregionu se liší i podílem domácností napojených na kanalizační systém. [1]

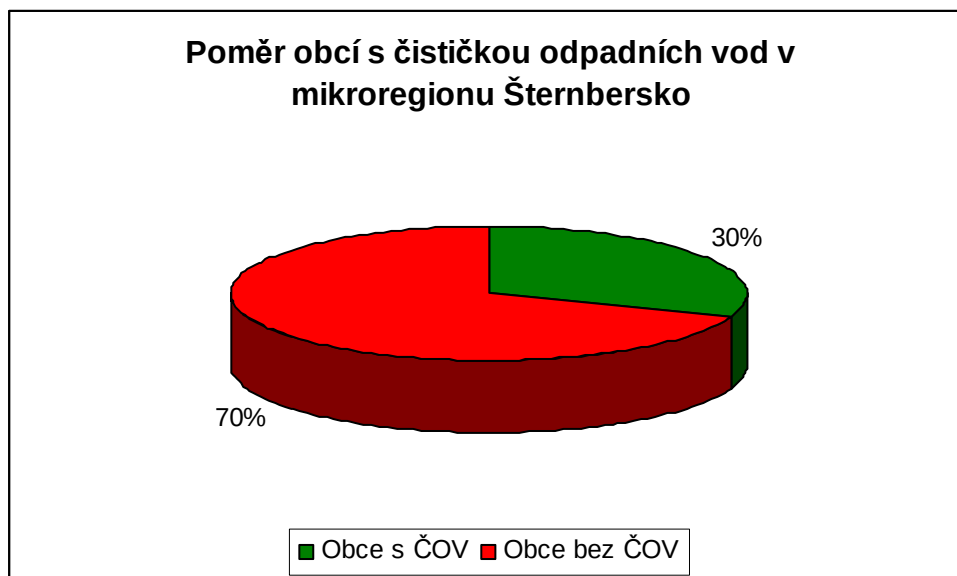

Obr. 16. - Graf č. 12 - Podíl obcí v mikroregionu jež mají vybudovanou kanalizaci

Zdroj: ČSU

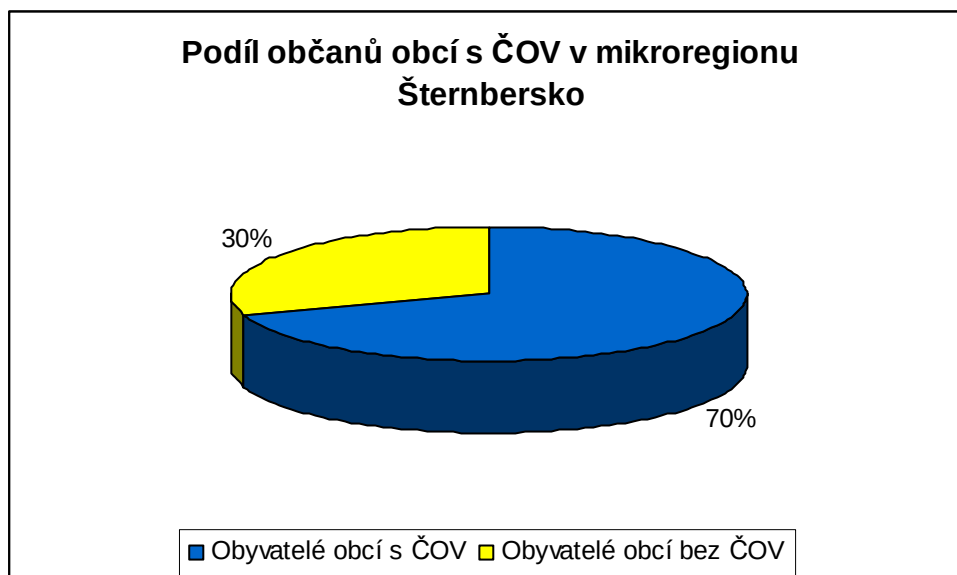
Z hlediska životního prostředí je nežádoucí odvádění splaškových odpadních vod (i po předčištění v septicích) stokami do vodotečí. Jejich vyústění způsobuje v těchto vodních tocích značné hygienické i estetické závady a negativně ovlivňuje životní prostředí. Pouze 7 obcí z mikroregionu mají kanalizaci napojenou na čistírnu odpadních vod – jedná se o Bělkovice - Lašťany, Bohuňovice, Dolany (mimo místní části Pohořany a Véska), Hlušovice, Komárov, Štarnov a Šternberk. Z obcí, které nemají ČOV vzniká největší ohrožení v obci Štěpánov který má více jak 3000 obyvatel. [1], [4]

Z uvedeného tedy plyne, že v současné době se nečistí odpadní vody 16 z 23 obcí mikroregionu. Způsob likvidace odpadních vod v těchto obcích se omezuje pouze na jímky na vyvážení a septiky. U menších obcí v současné době není potřeba ČOV tak akutní.

Obr. 17. - Graf č. 13 - Poměr obcí s čističkou odpadních vod v mikroregionu Šternbersko

Zdroj: ČSU

Obr. 18. - Graf č. 14 - Podíl občanů obcí s ČOV v mikroregionu Šternbersko

Zdroj: ČSU

1.11 KULTURA A OCHRANA PAMÁTEK

Kulturním centrem s největší koncentrací kulturních zařízení dané oblasti je město Šternberk. Ve většině obcí mikroregionu existuje nějaké kulturní zařízení, většinou je to víceúčelový sál. Při rozlišení druhu kulturního zařízení v mikroregionu není zastoupeno divadlo. Podrobnější informace podává následující tabulka č. 3:

Přehled kulturních zařízení v mikroregionu

Druh kulturního zařízení	Obec a počet
Muzeum a samostatné památníky	Šternberk - 3,
Galerie	Šternberk - 3,
Kino	Bohuňovice - 1, Štěpánov - 1, Šternberk - 1,
Sakrální stavby	Babice - 1, Bělkovice-Lašťany - 3, Bohuňovice - 1, Dolany - 1, Domašov nad Bystřicí - 1, Domašov u Šternberka - 1, Hlásnice - 1, Hlušovice - 1, Hnojice - 1, Horní Loděnice - 1, Hraničné Petrovice - 1, Jívová - 1, Liboš - 2, Lipina - 1, Mladějovice - 1, Štarnov - 1, Štěpánov - 3, Šternberk - 4.
Střediska pro volný čas mládeže	Dolany - 1, Šternberk - 1,
Ostatní kulturní zařízení	Babice - 1, Bohuňovice - 2, Dolany - 2, Domašov u Šternberka - 1, Hlásnice - 1, Hlušovice - 1, Hnojice - 2, Horní Loděnice - 1, Hraničné Petrovice - 1, Jívová - 1, Liboš - 2, Lipina - 1, Mladějovice - 1, Mutkov - 1, Samotišky - 1, Štarnov - 1, Štěpánov - 1, Šternberk - 5

Tabulka č. 3 - Kulturní zařízení v mikroregionu Šternbersko

Zdroj: SRMŠ, ČSU

V obcích mikroregionu se do dnešní doby zachovala celá řada tradic a tradičně pořádaných akcí. K těm nejznámějším patří Vavřínecké hody ve Štěpánově spojené s přehlídkou dechových souborů. V obci Bohuňovice působí více než 18 společenských a zájmových organizací. Nejdelší tradici má Sbor hasičů, který po roce 1990 obnovil

květnové slavnosti Den hasičů. Regionálně významnou a ojedinělou událostí je lidová náboženská slavnost "Matičky" v období velikonoc, která vznikla již v období baroka. Vychází z lidového pojetí ukřižování a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. V Bělkovicích - Lašřanech se tato slavnost udržuje pod názvem "Ježíškovy matičky" kde chodí průvod z Bělkovic do kostela v Dolanech a z Lašřan do kostela v Bohuňovicích. V Dolanech se konají tradiční hody a lze si zde prohlédnout zříceniny kartuziánského kláštera založeného v roce 1389. [1], [3]

V mnoha obcích regionu se stále dodržuje starý náboženský zvyk "klapání". V období těsně před Velikonocemi prochází obcemi průvod "klapačů", kdy mladí chlapci klapáním nahrazují zvonění zvonů. Dále se také v některých obcích udržuje zvyk pochovávaní basy. [3]

Ve městě Šternberk patří k hlavním dominantám hrad Šternberk od kterého dostalo město jméno. Druhou hlavní dominantou je bývalý klášter řeholníků kanovníků řádu sv. Augustina, který je spolu s farním kostelem nejvýznamnější barokní architekturou města. [3]

Ve městě působí množství uměleckých i amatérských souborů, které se podílejí na kulturním životě města i regionu. Nachází se zde Galerie Šternberk, galerie Prostor Grimm, Handkeho galerie či soukromá galerie světoznámého malíře Libora Vojkůvky. V letních měsících se konají koncerty na nádvoří a sklepeních bývalého augustiánského kláštera, na hradě Šternberku, ve venkovním pavilonu Na Kiosku či kulturní akce a trhy na náměstí. [1], [3],

1.12 TURISTICKÁ INFRASTRUKTURA A CESTOVNÍ RUCH

Rekreace plní nezbytnou zdravotně preventivní funkci v životním režimu obyvatelstva. Představuje druh odpočinku nebo činnosti ve volném čase, přispívající k fyzické a psychické obnově organismu.

Území mikroregionu má dobré podmínky v oblasti cestovního ruchu – obrovské kulturní a přírodní hodnoty a velký rekreační potenciál. Zejména kopcovitá krajina na severu a východě mikroregionu nabízí řadu možností pro pěší turistiku, cykloturistiku, koupání a v zimních měsících velmi dobré podmínky pro běžky.

V minulosti byla rekreace v této oblasti rozložena značně nerovnoměrně. Vzniklo tu několik oblastí s intenzivní výstavbou individuálních chat, která vedla ke změně přírodních hodnot i krajinného rázu. Největší oblasti s individuálními rekreačními objekty se nacházejí v katastru obcí Dolany a v Bělkovickém údolí v katastru obce Bělkovice - Laš'any.

Z hlediska informačních služeb se ve Šternberku nachází městské informační centrum, které poskytuje informace o dění ve městě Šternberk i o dění v mikroregionu. V městském informačním centru je možno získat informace o možnostech ubytování, stravování, využití různých služeb, o turistických a sportovních možnostech a další. [5]

Překážkami většího rozvoje rekreace jsou nedostatečně rozvinutá infrastruktura sídel, nedostatek zařízení pro rekreaci a v neposlední řadě nepřipravenost místních lidí a podnikatelských subjektů. K negativním faktorům patří i nedostatečná informovanost a propagace území mimo mikroregion. Mohlo by být více cykloturistických tras, dále pak zřízení tratí pro běžkaře.

Dnes existující rekreační možnosti nejsou dostatečně využity, a je třeba využít rozvoj šetrného cestovního ruchu jako jeden z podpůrných pilířů místní ekonomiky. Nezbytnou součástí je rozumné využití již existujících kapacit, rozvoj agroturistiky a aktivit vhodných v tomto typu krajiny a rozvoj poznávací turistiky. Využít zájmu o akce s programem, zaměřeným přírodovědně nebo krajinářsky. Šternbersko má díky své blízkosti krajského města Olomouce a svého přírodního prostředí ideální polohu pro rozvoj ubytovacích kapacit zaměřených na školící a studijní pobyty.

1.12.1 UBYTOVÁNÍ A STRAVOVÁNÍ

V mikroregionu je nedostatek ubytovacích zařízení. Stejně tak počet stravovacích zařízení v mikroregionu je nedostačující. Ve všech obcích se nachází pohostinství, ve většině těchto provozoven je však nabízeno pouze základní občerstvení a nápoje viz tabulka č.4. [1], [3],

Ubytování a stravování v obcích mikroregionu:

Obec	Stravování	Ubytování
Babice	omezené	není
Bělkovice-Lašťany	2 x restaurace	1 x penzion
Bohuňovice	3 x restaurace	1 x ubytovna 1x motorest
Dolany	3 x restaurace	1 x motorest
Domašov nad Bystřicí	omezené	1 x penzion 1 x v hostinci
Hlušovice	1 x restaurace	není
Horní Loděnice	1 x motorest	není
Hraničné Petrovice	1 x restaurace	1 x turistická ubytovna
Jívová	3 x restaurace	není
Liboš	1 x pohostinství	1 x ubytovna
Lipina	omezené	není
Lužice	1 x pohostinství	není
Mladějovice	1 x restaurace	1 x kulturní dům
Štarnov	omezené	není
Štěpánov	2 x restaurace	není
Šternberk	9 x restaurace	3 x hotel 2 x penzion 1 x autocamp

Tabulka č. 4 - Možnost stravování a ubytování v mikroregionu Šternbersko

Zdroj: SRMŠ,

1.13 SPORTOVNÍ ZAŘÍZENÍ

Téměř v každé obci mikroregionu se nachází sportovní hřiště, je zde několik tenisových kurtů a koupališť. Z hlediska netradičních sportů je v mikroregionu nabídka jízdy na koni, dále střelnice, možnost lovu a rybolovu, sauna a solárium, kynologické cvičiště.

K pravidelně konaným sportovním akcím v mikroregionu patří závody sportovních automobilů do vrchu Ecce Homo a také závody veteránů na stejné trati. Mezi další pravidelné akce pořádané na území mikroregionu patří cyklistický závod na horských kolech "Olomoucká padesátka", jehož trasa vede po okolí obce Bělkovice - Laštiny. V bělkovicích - Laštanech se také každý rok na počátku letních prázdnin pořádají běžecké závody na 20 km "Dvacítka ligy stovkařů". [1] [3] [5] [6]

Příklady sportovních zařízení v jednotlivých obcích mikroregionu:

Babice – sportovní hřiště

Bělkovice - Laštany – 2 x fotbalové hřiště, hřiště pro malou kopanou, koupaliště, hřiště na volejbal, tenisový kurt, tělocvična [2]

Bohuňovice – fotbalové hřiště, tenisové kurty, krytý bazén, tělocvična

Dolany – 2 x fotbalové hřiště, 3 x tělocvična, golfové hřiště s 18-ti jamkami

Domašov nad Bystřicí – fotbalové hřiště, tělocvična, cvičná lezecká stěna

Domašov u Šternberka – fotbalové hřiště

Hlásnice – fotbalové hřiště, volejbalové hřiště

Hlušovice – sportovní areál

Hnojice – fotbalové hřiště

Horní Loděnice – fotbalové hřiště, volejbalové hřiště

Hraničné Petrovice – fotbalové hřiště, koňské stáje

Jívová – FIT centrum, tělocvična, fotbalové hřiště, volejbalové hřiště

Liboš – hřiště pro malou kopanou, kuželna, koňské stáje + překážková dráha

Lipina – sportovní hřiště,

Lužice – fotbalové hřiště, koňské stáje

Mladějovice - fotbalové hřiště, tělocvična

Mutkov – nohejbalové hřiště,

Řídeč – hřiště pro malou kopanou

Samotíšky – hřiště pro malou kopanou, tenisové kurty,

Štarnov – fotbalové hřiště, tenisové kurty, tělocvična

Štěpánov – fotbalové hřiště, tenisové kurty, tělocvična, volejbalové hřiště

Šternberk – fotbalový stadion, hokejový stadion, 2 x hřiště s umělým povrchem, minigolfové hřiště, kuželna, tenisové kurty, koupaliště, hřiště na volejbal, tělocvična, in-line hřiště [1] [3]

1.14 EKOLOGICKÁ SITUACE A OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Životním prostředím je vše, co vytváří podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho kvalita je dána vztahem mezi jednotlivými složkami, jimiž jsou ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie.

I přes významné zlepšení životního prostředí v ČR v uplynulém desetiletí, přetrvává řada velmi závažných negativních faktorů. V daném mikroregionu se jedná o kontaminované vodoteče, nízkou stabilitu ekosystémů v krajině a vysoký podíl pozemků ohrožených erozí (vodní i větrnou) a místy i aktivní sesuvnou činností. V mikroregionu jsou zastoupeny lokality z krajinářského i přírodovědeckého hlediska nesmírně cenné, ale zároveň území zdevastovaná dřívější intenzivní zemědělskou výrobou.

Optimální podmínky využívání území by měly směřovat hlavně k jeho ekologické stabilitě, únosnému zatížení území, trvale udržitelnému rozvoji, ochraně přírodních zdrojů, k zamezování znečišťování a poškozování životního prostředí a k jeho ochraně.

1.14.1 OCHRANA OVZDUŠÍ

Hlavními znečišťujícími látkami jsou zejména emise SO₂, NO_x a prach. Ty se naštěstí snižují v důsledku útlumu a restrukturalizace průmyslové výroby, poklesu zemědělské produkce atd.

Problémem našeho mikroregionu je z hlediska znečišťování ovzduší hlavně rostoucí intenzita automobilové dopravy na silniční komunikaci spojující Olomouc s Opavou I/46. [1]

Dalším problémem bylo znečištění ovzduší vytápěním rodinných domků pevnými palivy. To se však zlepšilo plynofikací obcí mikroregionu.

Pro zlepšení kvality ovzduší u všech těchto zdrojů znečištění bude nutno učinit následující opatření:

- technická opatření vylučující možnost havarijního znečištění půdy, podzemních a povrchových vod
- ochranná provozní opatření
- řešení lokálního vytápění a zásobování teplem: odstranit užívání hnědého uhlí, koksu a spalování odpadů
- výsadba izolačních pásů smíšené zeleně
- dodržování organizace hygieny provozu živočišné výroby
- řešení znečištění z velkých zdrojů v sousedících územích [1]

1.14.2 OCHRANA PŘÍRODY

Pro zajišťování důsledné ochrany přírody je třeba vycházet ze zákona č. 114/1992 Sb. O ochraně přírody a krajiny. [2]

Zejména je nezbytné:

- celkové zvyšování ekologické stability území, a to zejména na plochách, které jsou využívány pro intenzivní zemědělskou výrobu
- intenzifikační zásahy do zemědělského půdního fondu je nutno řešit s ohledem na ekologickou rovnováhu prostředí a charakter celého území
- provádět důslednou ochranu dřevin a zeleně rostoucí mimo les, nepřipouštět likvidaci břehové a doprovodné zeleně, mezních porostů apod.
- zabraňovat větrné erozi výsadbou větrolamů
- veškeré zásahy a investiční záměry mimo souvisle zastavěné území předkládat k posouzení orgánům ochrany životního prostředí
- likvidaci komunálního odpadu realizovat organizovaným svozem na centrální skládku v rámci svozové oblasti
- respektovat stávající ochranná pásma, zvláště s ohledem na nově umísťovanou bytovou výstavbu [1]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

2 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je přehled silných a slabých stránek, rozvojových příležitostí a ohrožení mikroregionu. Je to jedna z technik, pomocí kterých lze zmapovat pozici organizace, obce, regionu z pohledu vnějších i vnitřních sil, které je ovlivňují. Jde o zkratku anglických slov:

S – Strengths – silné stránky (hodnoceno zevnitř regionu)

W – Weaknesses – slabé stránky (hodnoceno zevnitř regionu)

O – Opportunities – příležitosti (hodnocené z vnějšku regionu)

T – Threats – hrozby (hodnoceno z vnějšku regionu) [1]

Z výše uvedeného výčtu problémů a faktických stavů mikroregionu Šternbersko lze sestavit následující přehled:

Silné stránky

- oblast z bohatými tradicemi
- plynofikace většiny obcí
- vztah obyvatel k půdě a zemědělství
- stav životního prostředí
- atraktivita prostředí pro rozvoj cestovního ruchu
- nabídka přírodních a kulturních atraktivit
- dostupnost regionu silniční dopravou [1]

Slabé stránky

- nedostatek služeb
- vysoký poměr obyvatel s nejvyšším dosaženým vzděláním základním a středoškolským bez maturity
- částečně zdevastovaná krajina v důsledku intenzivního zemědělství

- malý zájem občanů o veřejné záležitosti
- vztahy mezi obyvateli
- vyšší úroveň nezaměstnanosti
- malá kupní síla
- nevyhovující stav kanalizace a nakládání s odpadními vodami [2]
- nedostatečná zásobování některých obcí vodou
- nízká dopravní obslužnost [1]

Příležitosti

- rozvoj malého a středního podnikání
- rozvoj cestovního ruchu
- využití různých dotací z poskytovaných ČR i EU
- využití volných objektů pro podnikání
- vybudování průmyslových zón, vyčlenění ploch pro rozvoj cest. ruchu [1]

Ohrožení

- malý zájem místních obyvatel o podnikání
- odliv mladých lidí za prací do větších center, a to většinou odborníků
- úbytek obyvatel v menších obcích [1]
- možnost averze místních obyvatel k většímu pohybu turistů
- nedostatečná spolupráce v rozvojových aktivitách
- snižování počtu pracovních míst v mikroregionu

2.1 SWOT ANALÝZA ZAMĚŘENÁ NA ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU

Silné stránky

- kvalitní životní prostředí
- zachovalé atraktivní přírodní prostředí
- široký prostor pro rozvoj turistiky, cykloturistiky a agroturistiky
- velké množství kulturních a historicky cenných památek
- možnosti kulturního a sportovního vyžití v téměř každé obci
- snadná dostupnost pro obyvatele krajského města Olomouce mající zájem o příměstskou rekreaci

Slabé stránky

- nedostatek financí pro údržbu a péči o kulturní památky
- málo rozvinutá turistická infrastruktura pro cestovní ruch
- malá koordinovanost jednotlivých subjektů a atraktivit
- periferní postavení oblasti z hlediska dopravní dostupnosti
- nedostatečná kvalita základních i doplňkových služeb CR
- absence marketingové koncepce rozvoje

Příležitosti

- rostoucí zájem turistů o pobyt na venkově
- rozšiřování sítě turistických tras a cyklotras

- zlepšení propagace regionu
- budování mikroregionální struktury cestovního ruchu
- velký rekreační potenciál území
- rozvoj ekologického zemědělství, netradičních zdrojů energie
- kulturní a sportovní festivaly a soutěže i regionálního významu
- postupné zlepšení stavu památek [1]

Ohrožení

- špatná dostupnost finančních úvěrů pro podnikatele v ČR (nedůvěra bank)
- nepříznivý ekonomický vývoj (pokles množství turistů)
- prohlubování ekonomického úpadku regionu
- pokračující odchod mladých lidí z vesnic
- nezájem některých obcí o rozvoj mikroregionu (nedůvěra ve společné akce mikroregionu)
- rizika návratnosti kapitálu vloženého do budování turistické infrastruktury
- nedocení významu kulturního a přírodního bohatství [1]

Po provedení SWOT analýzy je poznat, že mikroregion má mnoho předpokladů pro úspěšný rozvoj cestovního ruchu. Díky jeho geografické poloze, velkému množství kulturních a historických památek a krásné přírodě může mikroregion přilákat poměrnou část turistů z tuzemska, ale i při dobře cílené informační kampani některé skupiny zahraničních turistů. Možnosti, které rozvoj cestovního ruchu v mikroregionu nabízí a potenciální pracovní místa vytvořená v rámci jeho rozvoje by mohly zastavit odchod mladých z vesnic.

3 SYNTETICKÉ ZHODNOCENÍ ROZVOJOVÝCH ŠANCÍ A PROBLÉMŮ REGIONU

Celkové zhodnocení ekonomického potenciálu a ekonomických trendů je velmi obtížné pro absenci informací na tomto úseku. Evidentním nedostatkem je minimální komunikace a spolupráce jak mezi podnikateli, tak mezi podnikateli a samosprávou. Naprostá většina podnikatelů vidí jako největší překážku pro rozvoj podnikání nevyhovující podmínky pro finančních prostředků od finančních institucí.

Technická infrastruktura a dopravní propojení sídel je jedním z významných hledisek jejich dalšího rozvoje a má přímý vliv i na průmyslovou a bytovou výstavbu. Řešení dopravní infrastruktury je nezbytné i s ohledem na dodržení zákonů o životním prostředí. Základní páteří dopravní obslužnosti v mikroregionu je kombinace železniční a silniční dopravy s převahou silniční dopravy. [1]

Převážnou část mikroregionu trápí stejný problém, a to místně nedostačující kapacita silnic, která zaostává za rozvojem silniční dopravy.

Ekologickou zátěž mikroregionu představuje lokálně zdevastovaná krajina v důsledku dřívější intenzifikace zemědělské výroby a ekologické nezabezpečení průmyslových podniků. Konkrétně se jedná o snížení ekologické stability krajiny, vodní a větrnou erozi, degradaci zemědělských půd a jejich zatížení cizorodými látkami a kontaminaci všech složek přírodního prostředí. Obzvláště markantní je znečištění povrchových vod.

Slabé stránky a překážky rozvoje oblasti cestovního ruchu v mikroregionu jsou především v infrastruktuře, nedostatečné propagaci, profesionalitě a nízké kvalitě poskytovaných služeb. [1]

Prioritním úkolem mikroregionu je stabilizace pracovních sil. Opět je k tomu třeba rozvíjet infrastrukturu, zlepšit ekonomické podmínky pro zemědělskou výrobu, hledat nové pracovní příležitosti a podporovat výrobu a prodej místních produktů.

Zaměstnanost a trh práce se vyznačují dynamickými změnami v požadavcích na pracovníky, vedoucími k nárůstu nezaměstnanosti a poklesu počtu pracovních míst. Tento trend ohrožuje obzvláště intenzivně skupiny občanů znevýhodněné z různých důvodů v přístupu k zaměstnání (věk, pohlaví, kvalifikace, zdravotní stav).

4 STRATEGICKÉ CÍLE ROZVOJE REGIONU

4.1 EKONOMICKÝ ROZVOJ

Základním cílem je stabilizace území s důrazem na využití všech potencionálních možností urychlení ekonomického rozvoje. Vytvořit mikroregion přitažlivý pro investory s účelnou, fungující strukturou velkých, středních a malých podniků a odvětvovou strukturou podnikání odpovídající tradici, přednostem mikroregionu. [1]

Pozitivních výsledků bude dosaženo využitím všech důležitých vnitřních i vnějších rozvojových zdrojů. Vzhledem k poloze mikroregionu v blízkosti regionálního centra se nabízí jako jedna z možností přilákání nejen místního, ale i zahraničního kapitálu. Další alternativou je správné vymezení cílových směrů investic. Například investování do nových technologií, které vyžadují vysokou kvalifikaci a odbornost pracovníků. Tím se předejde stěhování společnosti na východ za levnější pracovní silou a zároveň se zvýší úroveň vzdělání v mikroregionu. Tyto nové technologie však musí mít nízkou energetickou náročnost a zároveň musí být maximálně šetrné k životnímu prostředí.

Všeobecně uznávaným nástrojem ekonomického rozvoje je podpora malých a středních podniků, snaha přispět ke zvýšení jejich inovačních a kooperačních schopností.

Pro zemědělskou výrobu se perspektivou jeví orientace na ekologické zemědělství a zemědělství zaměřené na posílení mimoprodukčních funkcí krajiny. Vzhledem k významu zemědělské výroby pro ekonomickou stabilizaci venkovských oblastí je potřebné vytvořit mechanismus podpory jejího rozvoje. Jednou z cest je integrace návazných oblastí, např. cestovní ruch a životní prostředí.

4.2 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Jednou z rozvojových priorit mikroregionu je oblast infrastruktury, která je základní podmínkou pro vyvážený rozvoj mikroregionu a má přímý vliv na úspěšnost regionálních subjektů při pronikání na trh. Tyto cíle jsou odvozeny od zpracované SWOT analýzy navazují na předchozí analytickou část. Veškerá rozvojová opatření budou realizována v souladu s principy udržitelného rozvoje. Hlavními cíli regionálního operačního plánu jsou ochrana životního prostředí a, rozvoj zaměstnanosti. Jedná se především o produktivní investice. Pro úspěšnost celé strategie je nutná úzká spolupráce všech důležitých subjektů mikroregionu i celého Olomouckého kraje. [1]

Řešení technické infrastruktury je nezbytné také s ohledem na životní prostředí a předpisy jež ochranu životního prostředí upravují. Oblast likvidace odpadních vod, jejich svedení a přečištění na ČOV má bezprostřední dopad na kvalitu stávajících zdrojů podzemní pitné vody, na stav a kvalitu vod povrchových a na celkový stav biosféry v území. [2]

Pokud ovšem se celkově nezvýší výkonnost ekonomiky nebudou na infrastrukturní investice mikroregionálního i místního významu zbývat dostatek volných prostředků. Proto je nezbytné se investičními potřebami zabývat dlouhodobě, cíleně je plánovat a věcně i finančně postupně zabezpečovat.

4.3 DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

Dopravní propojení sídel je jedním z nejdůležitějším předpokladem jejich dalšího rozvoje a má přímý vliv i na průmyslovou a bytovou výstavbu. Řešení dopravní infrastruktury je nezbytné i s ohledem na životní prostředí. Základní páteří dopravní obslužnosti v mikroregionu je kombinace železniční a silniční dopravy s převahou silniční dopravy. Převážnou část mikroregionu trápí stejný problém, a to místně nedostačující kapacita silnic, která zaostává za bouřlivým rozvojem počtu automobilů. Cíle rozvoje dopravní infrastruktury jsou:

- zajištění relativně rychlé, bezpečné a přitom ekologicky přijatelné dostupnosti regionu a všech jeho částí
- zajištění plynulosti nákladní silniční dopravy výstavbou mimoúrovňových křížení silnic s tratí ČD a mimoúrovňového křížení významných silničních komunikací a instalací prvků zvyšujících bezpečnost silničního provozu, odstraňováním dopravních závad v nebezpečných místech
- zlepšení údržby a opravy okresních silnic III. třídy. [1]

Řešení dopravní infrastruktury je v současných podmínkách velmi závislé na přístupu centrálních orgánů k rozvoji daného území. Základním problémem je většinou zařazení

realizace jednotlivé dopravní akce do státního plánu, její nedostatečná podpora ze strany samosprávy, malá provázanost s podnikatelskými subjekty. Proto jeden ze základních předpokladů realizace programu rozvoje je utvořit a rozvíjet funkční partnerství veřejné správy (místní samosprávy a státní správy) s podnikatelskou sférou. Naplňování programového opatření k realizaci dílčích akcí pro zlepšení dopravní infrastruktury je pak otázkou výběru postupu a konkrétních akcí.

4.4 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Využívání přírodních zdrojů mikroregionu se musí bez výjimek řídit podle principů trvale udržitelného rozvoje území. Minimalizace negativního ovlivňování všech přírodních složek v důsledku výrobních a jiných činností. Systematická péče o přírodní prostředí s cílem zachovat jeho rozmanitost. Zvýšit ekologickou stabilitu mikroregionu. Ve výrobních podnicích, které provozují své aktivity na území mikroregionu upřednostňovat zavádění stále nových technologií, které jsou méně energeticky náročné a šetrnější k životnímu prostředí.

4.5 ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU

Z důvodu obtížného získávání nových investorů do mikroregionu a relativně nepříznivé situace na trhu práce, je nutné vytvářet nová pracovní místa s orientací na cestovní ruch. Proto je vhodné zaměřit se na zdůraznění místních zajímavostí, zejména kulturních a historických památek, přírodních atraktivit, zviditelnit nabídku pěších a cyklistických stezek, hypoterapie a vybudovat základní infrastrukturu cestovního ruchu, bez které další rozvoj není možný. Z tohoto důvodu je důležitá jednak spolupráce subjektů cestovního ruchu a obcí, ale také koordinace činností rozvoje cestovního ruchu, která se jeví jako nedostatečná. [1]

Cílem by mělo být rozvíjet pouze cestovních ruch, který je šetrný k životnímu prostředí a zároveň také podpoří místní ekonomiku. Nezbytnou součástí toho je rozumné využití existujících kapacit, rozvoj agroturistiky a aktivit vhodných v tomto typu krajiny, s

maximálním využitím stávající infrastruktury, která by měla rozvíjet a zkvalitňovat nabízené služby. Dále rozvoj poznávací turistiky s programem zaměřeným na kulturní památky, historické zajímavosti a architekturu, jakož i přírodu a krajinu mikroregionu. Informační kampaně, které mají za úkol seznámit potencionální návštěvníky s kulturními a historickými památkami a dalšími zajímavostmi nacházející se v mikroregionu musí být komplexní.

4.6 ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ

Zlepšit životní podmínky a kvalitu života obyvatel mikroregionu do úrovně, která by zvýšila spokojenost současného obyvatelstva mikroregionu. Dále udržení kvalifikovaných lidí v regionu a překonání vysoké nezaměstnanosti způsobené transformací a strukturálními přeměnami hospodářství regionu.

5 NÁVRHY OPATŘENÍ

5.1 EKONOMICKÝ ROZVOJ

- umožnit strategickým investorům vstup do mikroregionu a vytvořit jim k tomu podmínky
- rozvíjet předpoklady pro malé a střední podnikání s cílem zamezit zaostávání oblasti
- zvýšit technologickou úroveň, produktivitu práce, zavádět progresivní technologie
- rozvíjet funkční systém poradenství a informatiky pro podnikatele
- podporovat zemědělství a lesnictví jako hlavní nástroj pro obnovu venkova a údržby krajiny
- udržení základních i dalších služeb v menších obcích
- vytvářet objekty a zóny pro podnikání v obcích [1]

Příliv investorů do mikroregionu podpoří výstavba průmyslových zón, které mohou být také vytvořeny ze stávajících objektů, ve kterých byla v minulosti provozována výroba a v současnosti nejsou využívány. Tyto objekty mohou být také nabídnuty k pronájmu začínajícím podnikatelům po určité časové období za výhodnějších podmínek (např. první rok podnikání snížené nájemné).

5.2 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

- dobudování veřejných vodovodních sítí v obcích kde chybí nebo kde je nedostačující
- dobudování kanalizace a přivaděčů splaškových vod na ČOV
- plynofikace a podpora využívání alternativních zdrojů energie
- napojení technické infrastruktury k pozemkům v hospodářských a průmyslových zónách
- zlepšení stavu energetických a telekomunikačních sítí
- vytvoření fungujícího multifunkčního informačního systému
- modernizace a rozšíření komunikace I/46

- opravy a dostavba místních komunikací [1]

5.3 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

- ochrana, rozvoj a využití přírodního potenciálu
- zlepšení hospodaření s vodou a ochrana vodních zdrojů
- zlepšení stavu ovzduší
- zlepšení nakládání s odpady a surovinové politiky
- zlepšení vzhledu obcí [1]

Životního prostředí se zlepší zaváděním nových technologií s nízkou energetickou náročností. Snížením spotřeby vody ve výrobních procesech nebo zamezením ztrát v nevyhovující vodovodní síti. Také napojením co možná největšího počtu obyvatel mikroregionu na čističky odpadních vod vybudovaných v obcích.

5.4 ROZVOJ CESTOVNÍHO RUCHU

- zviditelnění mikroregionu, propagace
- rozšiřování cyklotras
- podporovat projekty zaměřené na agroturistiku
- zvýšení hospodářského významu a přínosu cestovního ruchu
- zlepšení kvality služeb ubytovacích a stravovacích zařízení
- informační, marketingové, vzdělávací a jiné služby pro rozvoj cestovního ruchu
- trvale zlepšovat podmínky pro kulturní a společenské aktivity obyvatel
- péče o kulturní dědictví [1]

Pro rozvoj cestovního ruchu je zapotřebí mít vybudovanou infrastrukturu na patřičné úrovni. Nestačí investovat jen do vzniku nových cyklotras a turistických tras, ale neméně důležité je mít vybudované zázemí pro turisty od občerstvení, stravování a ubytování až po servis a půjčovny bicyklů a informační centra, turistické značky. Také je třeba

investovat do udržování kulturní a historických památek a pořádání různých kulturních, společenských a sportovních akcí.

5.5 ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ

- udržet nezaměstnanost na sociálně únosné úrovni
- vytvářet rovnocenné podmínky a možnosti pro obyvatelstvo v jednotlivých obcích v oblasti vzdělání
- vytvářet rovnocenné podmínky a možnosti pro obyvatelstvo v jednotlivých obcích mikroregionu v oblasti kultury, sportu
- zajistit dostupnost sociálních služeb a zdravotní péče pro všechny obyvatele
- vytvářet podmínky pro zlepšení dostupnosti bydlení
- ztotožnění obyvatel s mikroregionem
- zajistit podmínky pro celoživotní vzdělávání [1]

K tomu by mohly do značné míry napomoci různé vzdělávací programy zejména pro věkové skupiny středních a starších obyvatel mikroregionu, zaměřené například na informační technologie.

6 NÁVRH PROJEKTU

NÁZEV PROJEKTU

Cyklostezka Šternberk – Babice - Mladějovice

CÍL PROJEKTU

Zvýšení bezpečnosti cyklistů na cyklotrase č. 4 "Do hlubin věků" a tím umožnění využívání části této cyklotrasy i rodiči s dětmi. Dále podpořit ekologickou dopravu obyvatel obcí Babice a Mladějovice do Šternberka.

ZDŮVODNĚNÍ PROJEKTU A JEHO CHARAKTERISTIKA

V mikroregionu Šternbersko byl vytvořen ucelený a vzájemně propojený systém cyklotras, které jsou z velké části vedeny po komunikacích II. a III. třídy což největším rizikovým jevem. Při současném trendu stále se více zvyšujícím počtu motorových vozidel pohybujících se na komunikacích se zároveň zvyšuje riziko střetu cyklisty a motorového vozidla. Jelikož je cyklotrasa č. 4 "Do hlubin věků" vedena ze Šternberka do Mladějovic po komunikaci II. třídy č. 444, která je zároveň hlavním tahem na město Uničov, z čehož plyne poměrně velký provoz motorových vozidel s ohledem na bezpečnost cyklistů pohybujících se na této komunikaci. Využívat tento úsek pro přepravu na bicyklu je vysoce nebezpečné a pro výlety s dětmi prakticky nemožné.

Realizace projektu představuje vytvoření bezpečného přepravního koridoru mezi Šternberkem a obcemi Babice a Mladějovice, kde cyklotrasa č. 4 "Do hlubin věků" opouští komunikaci II. třídy č. 444 a napojuje se na méně frekventovanou silnici III. třídy. Parametry cyklotrasy musí být takové, aby ji mohly využívat rodiny s malými dětmi. Předpokládá se, že dojde k podstatnému zvýšení bezpečnosti a počtu uživatelů cyklotrasy a také zvýšení počtu obyvatel obcí Mladějovice a Babice, kteří budou využívat ekologický způsob přepravy do města Šternberk. Z čehož plyne nejen možnost zvýšení turistické návštěvnosti dané oblasti a tím postupně k vytváření nových pracovních míst na úseku služeb, ale také tato cyklostezka bude mít pozitivní vliv na životní prostředí a především na zdraví obyvatel.

ZAJIŠTĚNÍ PROJEKTU

Vlastní prostředky obcí, projekt v rámci programu LEADER. Ekonomický provoz a financování provozních nákladů projektu bude zajišťovat zúčastněné obce ze svých zdrojů (veřejných prostředků).

7 ZPŮSOB UVEDENÍ JEDNOTLIVÝCH OPATŘENÍ DO REALITY

Přijetí jednotlivých opatření zastupitelstvy obcí je prvním krokem na dlouhé cestě, na jejímž konci lze očekávat pozitivní změny v ekonomickém a sociálním rozvoji mikroregionu, projevující se v každodenním životě jeho občanů.

Jedním z předpokladů naplnění strategických cílů je motivující rozpracování jejich realizace, která by měla být dovedena do jednotlivých realizačních kroků a let. Myslím si, že tato práce k tomu vytváří vcelku dobrý základ.

Realizace plánovaných rozvojových aktivit by měla být přidělena do kompetence odpovědným garantům a měl by být určen termín realizace každého projektu včetně jeho finančního rámce.

ZÁVĚR

Analýzu životní úrovně obyvatel mikroregionu Šternbersko jsem si vybral jako téma své bakalářské práce proto, že mám k tomuto regionu vztah a většinu života jsem v něm bydlel. Účastnil jsem se také tradičních zvyků a jiných akcí v naší obci i mimo ni, a proto vím jakou má tato oblast bohatou minulost, mnoho kulturních památek a krásnou přírodu.

Mým úkolem bylo nalézt hlavní problémy tohoto mikroregionu, poukázat na nedostatky, které ztěžují zdejším obyvatelům jejich běžný život a zabraňují jim žít lepší a plnohodnotnější život. Dále bylo mým úkolem najít opatření na odstranění těchto nedostatků a navrhnout možné způsoby jejich uvedení do každodenního života místních obyvatel.

Jako základ své práce jsem použil Strategii rozvoje mikroregionu Šternbersko, k vybraným informacím jsem dále přiřadil nová fakta, z nichž některé jsem získal rozhovory s představiteli obcí a některé mi byly známy, neboť v jsem v regionu do nedávna žil.

Nejprve jsem zpracoval základní charakteristiky regionu a provedl rozbor funkčních systémů mikroregionu. Získané poznatky jsem poté vyjádřil ve swot analýze, která souhrnně ukazuje problémy a výhody mikroregionu. Jako základní problémové okruhy bych vyčlenil:

- ekonomiku a cestovní ruch, kde jsou rizikovými faktory nedostatek služeb, nedostatečná infrastruktura pro cestovní ruch, nedostatečná koordinace aktivit pro rozvoj cestovního ruchu či malá informovanost o nabídkách rekreačních možností,
- infrastrukturu a životní prostředí s lokálně zdevastovanou krajinou, znečištění povrchových vod nebo v oblasti infrastruktury nedostatečné rozpočtové možnosti obcí,
- sociální prostředí a lidské zdroje s problémy jako je odliv mozků mimo region, nižší úroveň vzdělání atd.

Naopak mezi přednosti tohoto mikroregionu bych zařadil bohaté tradice a poměrně velké množství kulturních i historických památek v dosud přijatelném stavu, což spolu s nabídkou zachovalé přírody činí prostředí mikroregionu velmi atraktivním pro rozvoj cestovního ruchu.

Identifikace hlavních problémových oblastí zahrnující hlavní problémy společenského rozvoje regionu, která vychází ze SWOT analýzy (zejména ze stanovených slabých stránek

a možných rozvojových ohrožení), tak představuje základní informace pro návazné rozpracování globálního cíle, což je zvýšení životní úrovně obyvatel mikroregionu Šternbersko do jednotlivých strategických cílů a rozvojových směrů. V tomto kontextu jde tedy o problémy, jejichž řešení je z hlediska dosažení pozitivních rozvojových trendů a jejich trvalé udržitelnosti zásadní. Struktura těchto cílů a směrů klade ovšem důraz i na zohlednění stanovených silných stránek a rozvojových příležitostí.

Na základě stanovených strategických cílů byly navrženy opatření a rozvojové aktivity, jejichž realizací má být strategických cílů dosaženo.

Protože je nutné, aby na navržená opatření a rozvojové aktivity bezprostředně navazovala implementační fáze, jsou v samotném závěru práce určeny podmínky realizace jednotlivých opatření.

Vzhledem k základním principům fungování ekonomiky a v tomto směru se projevujícím vývojovým trendům nelze přesně stanovit míru vlivu makroekonomicky a regionálně založených ovlivňujících faktorů. Lze konstatovat, že ekonomický rozvoj na regionální úrovni je rozhodujícím způsobem ovlivňován procesy vyššího řádu. Z pohledu praktického řešení problémů společenského rozvoje je proto základní otázkou nalezení optimální kombinace výběru a uplatňování nástrojů vládní regionální politiky a vlastní regionální politiky regionů.

Jako všechny regiony má i mikroregion Šternbersko své specifické problémy, které musí řešit a zároveň dbát na to, aby byly plněny základní strategické cíle regionu. Pokud by tak nečinil hrozilo by že se stane oblastí s malým počtem mladých obyvatel a vysokou nezaměstnaností.

Část aktivit je zaměřena na odstranění překážek, na vytvoření institucionálních předpokladů atd., z toho důvodu nebudou vyžadovat velkých finančních prostředků. Realizace velkého počtu rozvojových projektů a aktivit vyžaduje nemalé finanční prostředky, které pro ně musí být získány a alokovány.

Do realizace by měly být zařazovány jen ty aktivity či projekty, pro něž jsou jasně stanoveny způsoby a zdroje financování a garant realizace. Ten musí znát výsledky, kterých se má danou aktivitou dosáhnout, přijímá odpovědnost za danou aktivitu a její výsledky, musí znát časový horizont, do kterého se má aktivita dokončit a měl by být angažován pro dosažení očekávaných výsledků..

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] REGIONÁLNÍ AGENTURA PRO ROZVOJ STŘEDNÍ MORAVY. Strategie rozvoje mikroregionu Šternbersko, 2003
- [2] ALFAPROJEKT OLOMOUC. Územní plán obce Bělkovice - Lašřany, Duben 1999
- [3] Poznejte vůni tohoto kraje: publikace zájmového sdružení obcí "Mikroregion Šternbersko. Vydalo město Šternberk spolu s obcemi Mikroregionu Šternbersko 2003
- [4] Český statistický úřad: MOS - městská a obecní statistika [online]. Dostupný z WWW: [<http://www.czso.cz/>](http://www.czso.cz/)
- [5] Město Šternberk [online]. Dostupný z WWW: [<http://www.sternberk.cz/>](http://www.sternberk.cz/)
- [6] Mikroregion Šternbersko [online]. Dostupný z WWW: [<http://sternbersko.mikroregion.cz/>](http://sternbersko.mikroregion.cz/)
- [7] Střední odborné učiliště lesnické Šternberk [online]. Dostupný z WWW: [<http://www.soul.cz/>](http://www.soul.cz/)
- [8] Gymnázium Šternberk [online]. Dostupný z WWW: [<http://www.gs.mcs.cz/>](http://www.gs.mcs.cz/)
- [9] Střední odborné učiliště a Učiliště Šternberk [online]. Dostupný z WWW: [<http://www.sou-stbk.cz/>](http://www.sou-stbk.cz/)
- [10] MORA TOP s.r.o., Šternberk [online]. Dostupný z WWW: [<http://www.moratop.cz/>](http://www.moratop.cz/)
- [11] Vojenský opravárenský podnik 026 s.p. Šternberk [online]. Dostupný z WWW: [<http://www.vop.cz/>](http://www.vop.cz/)

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Zkr. Vysvětlení.

ČSU Český statistický úřad

SRMŠ Strategie rozvoje mikroregionu Šternbersko

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. Graf č. 1 – Demografický vývoj Mikroregionu Šternbersko v období 31.12.1994 – 31.12.2003	12
Obr. 2. Graf č.2 –Rozložení populace Mikroregionu Šternbersko dle věkových skupin k 31.12.2002	13
Obr. 3. Graf č.3 –Rozložení populace Mikroregionu Šternbersko dle věkových skupin k 31.12.2003	13
Obr. 4. Graf č. 4 – Vývoj stavu obyvatelstva v obcích velikosti 0 – 499 obyvatel v období let 1994 - 2003	14
Obr. 5. Graf č. 5 – Vývoj stavu obyvatelstva v obcích velikosti 500 – 999 obyvatel v období let 1994 - 2003	15
Obr. 6. Graf č. 6 – Vývoj stavu obyvatelstva v obcích velikosti 1.000 – 3.500 obyvatel v období let 1994 - 2003	15
Obr. 7. Graf č. 7 – Vývoj stavu obyvatelstva ve městě Šternberk v období let 1994 - 2003	16
Obr. 8. Graf č. 8 – Vývoj stavu míry nezaměstnanosti ve správním obvodě obce s rozšířenou působností Šternberk v období let 1995 – 2004	17
Obr. 9. Graf č. 9 Procentuální zastoupení podnikatelských subjektů mikroregionu Šternbersko v jednotlivých oborech činnosti	23
Obr. 10. Mapa převýšení cyklistického okruhu Za krásami přírody	28
Obr. 11. Mapa převýšení cyklistického okruhu Za živou vodou	29
Obr. 12. Mapa převýšení cyklistického okruhu Horská	30
Obr. 13. Mapa převýšení cyklistického okruhu Do hlubin věků	30
Obr. 14. Graf č. 10 - Podíl plynofikovaných obcí v mikroregionu Šternbersko	32
Obr. 15. Graf č. 11 - Podíl obcí mající vlastní vodovod v mikroregionu Šternbersko	33

Obr. 16. Graf č. 12 - Podíl obcí v mikroregionu jež mají vybudovanou kanalizaci
..34

Obr. 17. Graf č. 13 - Poměr obcí s čističkou odpadních vod v mikroregionu
Šternbersko 35

Obr. 18. Graf č. 14 - Podíl občanů obcí s ČOV v mikroregionu Šternbersko 35

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Velikostní kategorie obcí v mikroregionu Šternbersko	11
Tab. 2. Vzájemné porovnání poměru jednotlivých skupin dosaženého vzdělání v mikroregionu Šternbersko s údaji za okres Olomouc a Olomoucký kraj	20
Tab. 3. Kulturní zařízení v mikroregionu Šternbersko	36
Tab. 4. Možnost stravování a ubytování v mikroregionu Šternbersko	39

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Počet podnikatelských subjektů v jednotlivých obcích a jejich zastoupení v jednotlivých oborech.

**PŘÍLOHA P I: POČET PODNIKATELSKÝCH SUBJEKTŮ V
JEDNOTLIVÝCH OBCÍCH A JEJICH ZASTOUPENÍ V
JEDNOTLIVÝCH OBORECH.**

Obec	celkem podnik. subjektů	zeměděl- ství	průmysl	stavební ctví	doprava	obchod	školsství zdrav,	veřejná správa	ostatní
Babice	72	8	11	13	4	18	1	2	15
Bělkovice- Lašťany	391	49	60	90	20	121	5	2	44
Bohuňovice	432	30	63	61	17	149	10	3	99
Dolany	403	32	70	60	18	118	11	4	90
Domašov nad Bystricí	67	27	8	9	0	13	2	1	7
Domašov u Šternberka	59	17	13	6	1	16	1	1	4
Hlásnice	27	2	8	6	0	4	0	1	6
Hlušovice	45	5	12	7	0	14	1	1	5
Hnojice	91	21	16	14	4	17	1	2	16
Horní Loděnice	59	19	5	10	0	14	0	1	10
Hraničné Petrovice	28	8	3	5	1	6	0	1	4
Jívová	101	38	10	9	4	25	4	2	9
Komárov	33	7	5	5	2	10	0	1	3
Liboš	100	21	18	8	3	34	1	1	14
Lipina	19	5	6	2	0	3	0	1	2
Lužice	60	9	10	11	4	19	1	1	5
Mladějovice	104	26	15	11	1	34	2	2	13

Mutkov	13	7	1	2	0	2	0	1	0
Řídeč	31	2	4	4	1	13	1	2	4
Samotíšky	218	6	27	24	6	77	5	2	71
Štarnov	96	10	13	26		23	1	2	21
Štěpánov	583	45	84	92	16	203	14	4	125
Šternberk	2600	101	416	308	82	1009	109	2	573
Celkem	5632	495	878	783	184	1942	170	40	1140

Tab. č. 5 - Počet podnikatelských subjektů v jednotlivých obcích a jejich zastoupení v jednotlivých oborech

Zdroj: ČSU